

**Національний авіаційний університет
Центр міжнародної освіти
Підготовче відділення**

**Українська мова
Контрольні матеріали для іноземних студентів підготовчого відділення
(інженерно-технічний напрям)**

Укладач: С. В. Альохіна

Київ - 2018

Зміст

I семестр	
1. Контрольні роботи	3
2. Тексти для письмового переказу	20
3. Тексти для читання	23
4. Тексти з наукового стилю мовлення	33
5. Контрольні питання для бесіди за темами.....	43
6. Зразки текстів за темами	49
II семестр	
1. Тести з лексики й граматики	57
2. Теми письмових висловлень	61
3. Тексти для читання	61
4. Тексти з наукового стилю мовлення	69
5. Контрольні питання для бесіди за темою	75
6. Зразки текстів за темами	76

Література

1. Альохіна С.В. Українська мова для іноземних студентів : початково-предметні курси: навч. посібник / С.В. Альохіна, Г.В. Онкович, Я.-С. М. Шутенко. – К. : АртЕк, 1998. – 152 с.
2. Алёхина С.В. Русский язык. Практикум по обучению устной речи для иностранных студентов / С. В. Алёхина, Л. Н. Проскура – К., 2012. – 104 с.
3. Буряк М. Яблуко: підручник з української мови як іноземної (базовий рівень).– Львів: Видавництво УКУ, 2015. – 268 с.
4. Вальченко І. В. Ласкаво просимо! Навч. посібник з української мови для іноземних студентів: у 2-х ч. / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька. – Х.: ХНАМГ, 2011.
5. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / За ред. Т. О. Дегтярьової. – Суми: Університетська книга, 2010.– 415 с.
6. Палінська О. М. Крок – 1 (рівень А1–А2). Українська мова як іноземна: книга для студента / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Артос, 2010. – 100 с.
7. Українська мова. Визначення рівня володіння іноземними громадянами / Уклад.: С. С. Філіпчук, Т. І Шевчук, Т. П. Хорошилова, О. М. Павленко. – К.: НТУУ «КПІ», 2014. – 28 с

І семестр

1. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

(до підручника: А. Б. Чистякова, Л. І. Селіверстова, Т. М. Лагута.
Українська мова для іноземців.- Х.: ІНДУСТРІЯ, 2008. – 384 с.)

Протягом вивчення навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» контроль накопичення знань та успішності навчання студентів здійснюється під час проведення контрольних робіт. Дані контрольні роботи є доповненням до основного підручника. Вони дають можливість періодично перевіряти, як іноземні студенти володіють лексико-граматичним матеріалом після опанування кожного уроку-модуля (всього 9 модулів) у першому семестрі навчального року.

Контрольна робота № 1

Завдання 1. Слухайте, пишiть літери (великі й малі).
Ее, Лл, Чч, Гг, Її, Рр, Пп, Щщ, Яя, ь, Уу, Хх, Цц, Єє, Іі, Жж, Шш.

Завдання 2. Слухайте, пишiть склади.
ла – ал – маль,
ря – ур – рі,
ошу – шка – ешк,
ази – узе – ізо,
оч – доч – учк,
ех – хи – іх,
пу – пю – п'ю,
ва – вя – в'я

Завдання 3. Слухайте, пишiть фрази.
Це урок. Тут викладач. Хто там?
Що це? Це кав'ярня. Тут стіл. Де кава? Там кава.

Завдання 4. Слухайте, пишiть слова. Позначте склади та поставте наголос.

Аудиторія, дошка, літера, словник, підручник, Європа, країна, ріка, Київ, місто, столиця, музей, сім'я, дочка, жінка, зараз.

Завдання 5. Прочитайте тексти.
Дайте відповіді на запитання за текстами.
Перекажіть тексти.

Текст 1

Це університет. Ось кабінет. Праворуч стіл. Там комп'ютер і телефон.
Угорі фото.

Це директор. Тут студент і студентка. Ось батьки – тато і мама. А там секретар.

Що це?
Де стіл? Що там?
Де фото?
Хто це? Хто тут?

Текст 2

Це гуртожиток. Ось кімната. Там студентка. А це подруга.
Тут стіл. Там книга, зошит і ручка.
Ліворуч ліжка і шафа. Прямо вікно. Там сумка.

Що це?
Хто це?
Де стіл? Що там?
Де ліжка і шафа?
Де вікно? Що там?

Завдання 6. Усне висловлення за темою (перевіряється володіння тематичною лексиною).

Університет.
Урок.
Клас.
Гуртожиток.
Кімната.
Мапа.
Місто.
Родина.

Контрольна робота № 2

Завдання 1. Слухайте, пишiть слова за родами.

Вiн

Вона

Воно

Слова: Європа, озеро, пiдручник, жiнка, батько, словник, рiка, море, речення, музей, паспорт, слово, лiтак.

Завдання 2. Слухайте, пишiть слова в множинi.

Зошит, магазин, гуртожиток, краiна, викладач, оливець, аудиторiя, мiсто, товариш, число, iдальня.

Завдання 3. Пишiть дiєслова в потрібнiй формi.

1. Комп'ютер (працювати)..... добре.
2. Олена (читати)..... журнал.
3. Ви (повторювати)..... слова.
4. Ти (розумiти)..... урок?
5. Богдан (писати)..... завдання.

Завдання 4. Пишiть питання до видiлених слiв.

1. Це урок.

Студент відповідає. .....?
.....?

Студентка слухає. .....?
.....?

Студенти вивчають дiєслова. .....?
.....?

2. Це кафе.

Тут сидять товаришi. .....?
.....?

Вони говорять. .....?
.....?

Завдання 5. Слухайте тексти.

Вiдповiдайте на питання за текстами.

Перекажiть тексти.

Текст 1

Це університет. Тут аудиторія. Тут навчаються студенти. Зараз урок. Викладач запитує, а студенти відповідають. Студенти розуміють, що викладач запитує.

Запитання.

1. Ви знаєте, що тут?
2. Ви знаєте, хто тут?
3. Що робить викладач?
4. А що роблять студенти?
5. Студенти розуміють, що викладач запитує?

Текст 2

Це бібліотека. Тут стоять шафи. Там лежать книги, журнали, підручники, словники.

Це стіл і комп'ютер. Тут працює бібліотекар.

Прямо стоять столи, а поряд – стільці. Тут сидять студенти. Вони читають і пишуть.

Запитання.

1. Ви знаєте, що це?
2. Хто тут працює?
3. Що тут стоїть?
4. Що там лежить?
5. Ви знаєте, що роблять студенти?

Завдання 6. Усне висловлення за темою «Центр міжнародної освіти».

Контрольна робота № 3

Завдання 1. Слухайте дієслова минулого часу, пишiть iнфiнiтиви.
Сидiв, їла, жили, говорив, вечеряли, стояло, готувала, обiдав.

Завдання 2. Пишiть речення. Узгодьте прикметники з iменниками за зразком.

Зразок: Учора була (*новий*) тема. – Учора була *нова* тема.

1. (iноземний) ..... студенти навчаються добре.
2. Тут стоїть (дев'ятий) ..... будинок.
3. Угорі висить (гарний) ..... фото.
4. (Український) ..... мова нескладна.
5. Україна – (великий) ..... країна.

Завдання 3. Читайте речення. Пишiть питання (використовуйте слова *який? яка? яке? які?*) до кожного речення.

- Це *Національний авіаційний* університет. - .....?
- Там *восьмий* корпус. - .....?
- Тут *підготовче* відділення. - ..... ?
- Тут навчаються *іноземні* студенти. - .....?
- Це *четвертий* поверх. - .....?
- Там *велика* аудиторія. - ..... ?
- Сьогодні *понеділок* - .....?
- Зараз *десята* година. - .....?
- Тут працює *шоста* група. - .....?
- Студенти повторюють *нові* слова. - .....?
- Викладач читає *домашні* завдання. - .....?

Завдання 4. Слухайте, пишiть речення в минулому часі за зразком.

Зразок: Там *висить* новий розклад. – Там *висів* новий розклад.

1. Друзі *відпочивають* удома. - .....
2. Банк не *працює*. - .....
3. Студенти *вивчають* дієслова. - .....
4. Вона не *живе* тут. - .....
5. Люстерко *висить* праворуч. - .....

Завдання 5. Слухайте питання й пишiть відповіді.

1. Що ви робили сьогодні вранці?

.....

2. Що ви робили вчора вдень?
.....

3. Що ви робили позавчора ввечері?
.....

Завдання 6. Усне висловлення за темою «Робочий день».

Контрольна робота № 4

Завдання 1. Пишіть, чий це речі. Використовуйте присвійні займенники *мій, твій, його, її, наш, ваш, їхній* у відповідній формі.

(вона) Це ..... книжка.

(ти) Це ..... фото.

(він) Це ..... паспорт.

(ми) Там лежать ..... телефони.

(я) Тут стоїть ..... комп'ютер.

(вона) Ось висить ..... сумка.

(ти) Тут лежить ..... олівець, а там ..... ручка.

(ви) Це ..... квіти.

(вони) Прямо висять ..... куртки.

Завдання 2. Пишіть дієслова теперішнього, минулого, майбутнього часу за зразком.

Зразок: *працювати*

Сьогодні магазин *працює*.

Учора магазин *працював*.

Завтра магазин *буде працювати*.

Потім магазин *працюватиме* кожного дня.

1) снідати

Зараз сестра .....

Учора вранці сестра .....

Завтра вранці сестра .....

Спочатку вранці сестра .....

2) вивчати

Зараз вони ..... нові слова.

Учора вони ..... новий діалог.

Завтра вони ..... новий предмет.

Потім вони ..... нові теми.

3) перекладати

Сьогодні ми ..... великий текст.
Учора ми ..... великі речення.
Завтра ми ..... велике завдання.
Потім ми ..... великий текст.

4) писати

Зараз я ..... домашнє завдання.
Учора я ..... складне завдання.
Завтра я ..... складний диктант.
Потім я ..... складне речення.

5) пояснювати

Сьогодні викладач ..... новий урок.
Учора викладач ..... складний текст.
Завтра викладач ..... новий предмет.
Спочатку викладач ..... нові дієслова.

Завдання 3. Пишіть відповіді на запитання.

Що ви робили вчора? - .....

.....

Що ви робитимете завтра? - .....

.....

Завдання 4. Пишіть вказівні займенники *цей, той* у відповідній формі за зразком.

Зразок: Я бачив ..... оголошення. – Я бачив *це* оголошення.

Яка гарна ..... дитина! – Яка гарна *та* дитина!

1. .... дівчина жила тут.
2. .... гуртожиток стоїть там.
3. .... будинки великі та гарні.
4. .... вправа дуже складна.
5. .... правило ми вивчатимемо потім.

Завдання 5. Усні висловлення за темами

«Наш гуртожиток»,

«Моя кімната».

Контрольна робота № 5

Завдання 1. Напишіть текст. Слова в дужках поставте в потрібній формі. Напишіть відповідь на запитання.

Я студент. А це мій товариш. Ми навчаємося в НАУ разом. Ми – майбутні інженери. Спочатку ми вивчали (українська мова). Зараз ми вивчаємо (математика, фізика, хімія, креслення)

..... Потім
вивчатимемо ще (інформатика, історія) .....
Ми вже знаємо (місто Київ, його центр) .....
Часто ми говоримо про (родина - батько, мама, сестра, брат)
.....
Ми любимо (спорт і музика) ..... Ми говоримо про
(футбол, баскетбол) .....
Я не люблю готувати. Уранці снідаю у кафе, п'ю (чай, сік)
....., їм (піца, салат)
..... Учора вдома мій товариш приготував смачний
(обід і вечеря) ..... Він зварив (курка і рис)
....., засмажив (риба та овочі) ..... А
я купив (морозиво й фрукти).....
Увечері ми добре відпочили. Я зварив (кава) ..... й подивився
(фільм) ....., а мій товариш читав (книга) .....
А що ви любите робити ввечері?
Я .....,.....
.....

Завдання 2. Замініть виділені іменники особовими займенниками в потрібній формі за зразком.

Зразок: Це наш *секретар*. Я уважно слухаю *його*.

1. Ось нова *студентка*. Ти добре знаєш .....
2. Це ваш *директор*. Ви бачили ..... уранці.
3. Це моє *місто*. Я дуже люблю .....
4. Ось мої *батьки*. Я розповідав про .....
5. Це *ми*. Вони розмовляють про .....
6. Ось де *ви*! Ми запитували про .....
7. Яка гарна *музика*! Я вже послухав .....

Завдання 3. Напишіть речення в минулому часі за зразком.

Зразок: Він *прочитає* книжку.

Він *прочитав* речення.

1. Вони *напишуть* диктант.
Студенти .....

2. Ти *запитаєш* подругу.
Ти .....
3. Викладач *пояснить* фізику.
Він .....
4. Ми *зрозуміємо* граматику.
Ми .....
5. Я *вивчу* біологію.
Вона .....

Завдання 4. Напишіть речення в майбутньому часі за зразком.
Зразок: Я *прочитав* книжку.
Я *прочитаю* оголошення.

1. Ви *побачили* Україну.
Ви .....
2. Марія *переклала* текст.
Вона .....
3. Студент *добре відпочив*.
Він .....
4. Ми *приготували* домашнє завдання.
Ми .....
5. Ти *зрозумів* нас.
Ти .....

Завдання 5. Усні висловлення за темами
«Мій сніданок»,
«Мій обід»,
«Моя вечеря».

Контрольна робота № 6

Завдання 1. Напишіть іменники в кличному відмінку за зразком.

Зразок: Що ти робиш, ... (Володимир)?

Що ти робиш, Володимире?

1. Як справи, ... (Андрій)?
2. Привіт, ... (Марія)!
3. Дуже приємно, ... (друзі).
4. Послухай, ... (брат).
5. Візьми каву, ... (Ахмед).
6. .... (Мама), усе гаразд!

Завдання 2. Напишіть дієслова у наказовому способі за зразком.

Зразок: Студенти, ... (прочитати) ці речення.

Студенти, прочитайте ці речення.

1. Романе Петровичу, ... (пояснити), будь ласка, це правило.
2. Максиме, ... (написати) про твою подругу чи друга.
3. Ганно Іванівно, ... (повторити), будь ласка, я не зрозумів.
4. Студенти, ... (перекласти) усі слова, які ви не знаєте.
5. Катерино, ... (сказати), будь ласка, де ти купила квіти?

Завдання 3. Допишіть діалог (привітання, прощання, спілкування).

1) Іван: Привіт, Хусейне! Як справи?

Хусейн : .....

2) Назар: Вибач, Вікторіє, я зараз поспішаю. Бувай!

Вікторія: .....

3) Студент: Знайомся, будь ласка. Це моя подруга Софія. Вона студентка.

Студент: .....

Завдання 4. Напишіть питання до виділених слів. Використовуйте слова *Де? Коли? Як?*

1. *Учора* вони *гарно* відпочили.

.....?

.....?

2. Ось великий будинок, а *поруч* стоїть нова машина.
.....?

3. Я зрозуміла діалог *правильно* й *швидко*.
.....?

4. *Щодня* ми вітаємося та прощаємося.
.....?

Завдання 5. Слухайте питання й пишть відповіді.

1. Яке ваше ім'я?
.....

2. Як ви говорите рідною мовою?
.....

3. Як говорить ваш викладач?
.....

4. Як ви слухаєте викладача?
.....

5. Ви щодня читаєте, говорите українською?
.....

6. Ви пишете українською швидко чи повільно?
.....

7. Коли ви виконуєте домашнє завдання?
.....

8. Де лежить ваш зошит, підручник, телефон?
.....
.....
.....

Контрольна робота № 7

Завдання 1. Пишіть відповіді на запитання. Використайте слова у дужках.

Зразок: Що ти вивчатимеш?..... (інформатика і країнознавство)

Я вивчатиму інформатику і країнознавство.

1. Кого вона любить? ..... (мама, батько, брат, сестра).
2. Кого ви часто згадуєте?..... (дідусь та бабуся)
3. Що написала дівчина? ..... (завдання)
4. Що купили батьки? ..... (машина)
5. Кого ти зустрів? ..... (друг і подруга)

Завдання 2. Напишіть слова в дужках у потрібній формі.

1. Ти добре вивчила..... (складне правило)?
2. Викладач перевірів ..... (контрольна робота).
3. Вони люблять ..... (сучасна і класична музика).
4. Вона подивилася ..... (весела комедія).
5. Ти взяв ..... (чистий зошит)?

Завдання 3. Пишіть відповіді на запитання. Використайте слова у дужках.

Зразок: Кого вона уважно слухає?..... (своя старша сестра)

Вона уважно слухає свою старшу сестру.

1. Що ви знаєте?..... (твоя нова адреса)
2. Кого він бачив? ..... (наші викладачі)
3. Що перевірятиме викладач?..... (моя домашня робота)
4. Кого вони добре знають? ..... (їхній директор)
5. Кого мати добре розуміє? ..... (свій син і своя донька)

Завдання 4. Напишіть питання до виділених слів за зразком.

Зразок: Я читав **цю** книжку. – **Яку** книжку ти читав?

1. Ми любимо **цих** акторів. – .....?
2. Я добре пам'ятаю **цей** фільм. – .....?
3. Я кохаю **ту** дівчину. – .....?
4. Він погано знає **того** чоловіка. – .....?
5. **Цього** хлопця звати Тарас. – .....?
6. Художник намалював **цю** картину дуже давно. – .....?

Завдання 5. Напишіть відповіді на запитання.

Коли ви вивчаєте математику?

.....

Коли ви вивчаєте фізику?

.....

Коли ви вивчаєте хімію?

.....

Коли ви відпочиваєте?

.....

Що ви хочете зробити після занять?

.....

Що ви можете з'їсти та випити у нашому кафе?

.....

Контрольна робота № 8

Завдання 1. Напишіть слова в дужках у потрібній формі.

1. Мій друг народився у ..... (село), а зараз мешкає у ..... (столиця).
2. Бабуся любить відпочивати у ..... (сад), а ми – у ..... (ліс) на ..... (озеро).
3. Я чекатиму на тебе о десятій годині на ..... (станція метро «Хрещатик»).
4. Її старший брат вчиться в ..... (університет), а молодша сестра в ..... (школа).
5. Львів знаходиться на ..... (захід) України, а Харків – на ..... (схід).
6. Я купую підручники у ..... (книгарня), а вона бере їх у ..... (бібліотека).

Завдання 2. Напишіть відповіді на запитання за зразком.

Зразок: Де працює фармацевт? – Фармацевт працює в аптеці.

1. Де працює лікар? - .....
2. Де грають футболісти? - .....
3. Де вони дивилися балет? - .....
4. Де висить твій одяг? - .....
5. Де ти купуєш продукти? - .....
6. Де знаходиться НАУ? - .....
7. Де любить відпочивати твоя родина? .....

Завдання 3. Напишіть слова в дужках у потрібній формі.

1. У неділю діти відвідали ..... (зоопарк), а в понеділок на ..... (урок) розповіли про ..... (екскурсія).
2. Моя сестра закінчила ..... (школа) і почала працювати у ..... (банк).
3. Ми вже самостійно готуємо ..... (їжа) у ..... (гуртожиток).
4. Вони випили ..... (кава) і пішли на ..... (заняття).
5. Туристи пообідали у ..... (ресторан) й поїхали на ..... (екскурсія).
6. Викладач написав ..... (вправа) на ..... (дошка), а студенти – у ..... (зошити).

Завдання 4. Замість крапок напишіть особові займенники в місцевому відмінку за зразком.

Зразок: Ось Центр міжнародної освіти НАУ. .... навчаються іноземні студенти. – Ось Центр міжнародної освіти НАУ. **У ньому** навчаються іноземні студенти.

1. Це чудова школа. .... навчаються наші діти.
2. Читальний зал в університеті працює з 10.00 до 18.00. .... можна взяти потрібні підручники й книжки.
3. Це студентські гуртожитки № 1 і №10. .... мешкають іноземні студенти.
4. Поруч знаходиться стадіон. .... тренуються усі студенти.
5. Ось нова світла їдальня. .... снідають, обідають і вечеряють школярі.
6. Яке складне речення! .... декілька нових слів.
7. Тут і там наші міські парки. .... живуть різні птахи.

Завдання 5. Закінчить речення за зразком.

Зразок: Викладач запитав, де ..... – Викладач запитав, де ми відпочивали на канікулах.

1. Ми знаємо, де .....
2. Я побачив, де .....
3. Вона пояснила, де .....

Контрольна робота № 9-10

Завдання 1. Запишіть слова з дужок у потрібному відмінку за зразком.

Зразок: Кияни живуть ..... (великі багатоповерхові будинки).

Кияни живуть у великих багатоповерхових будинках.

1. Мої друзі вчаться у .....
(Національний авіаційний університет).
2. Студенти мешкають у .....
(наш новий гуртожиток).
3. Заняття відбуваються у .....
(маленькі теплі аудиторії).
4. Студенти працюють у .....
(хімічні та фізичні лабораторії).
5. Мій друг був на ..... (цікава екскурсія).
6. Ми дивилися фільм у .....
(сучасний київський кінотеатр).

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте слова у дужках.

1. Де знаходиться Центр міжнародної освіти?
..... (той високий будинок, восьмий корпус).
2. Де живе ваша подруга? .....
(наше місто, сусідня вулиця).
3. Де вчиться ваш друг? ..... (наш Аерокосмічний лицей).
4. Де студенти готуються до іспитів? .....
(університетська бібліотека, читальні зали).
5. Де відбуваються заняття з інформатики? .....
(ця комп'ютерна аудиторія).

Завдання 3. Правильно запишіть запитання та відповіді на них за зразком.

Зразок: ..... будинку живе Іван?

У якому будинку живе Іван?

.....(той старий будинок).

Він живе у тому старому будинку.

1. .... гуртожитку мешкають студенти?
..... (цей десятий гуртожиток).
2. .... кімнаті ви живете?

- ..... (маленька, затишна кімната).
3. .... університеті вчиться ваш брат?
 ..... (цей медичний університет).
4. .... школі навчається ваша сестра?
 ..... (відома міська школа).
5. .... музеях вони вже побували?
 ..... (історичний та літературний музеї).
6. .... театрі ти слухала оперу?
 ..... (дитячий музичний театр).
7. .... парках ви любите гуляти?
 .....(центральні київські парки).

Завдання 4. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: В якій аудиторії буде лекція?

Лекція буде у великій чотирьохпершій аудиторії на третьому поверсі.

1. В якому корпусі й на якому поверсі розташований наш мультимедійний кабінет?
 .....
2. В якій кав'ярні вони вечеряли?
 .....
3. В якому кабінеті працює директор?
 .....
5. О котрій годині закінчується перша пара?
 .....
6. О котрій годині ви сьогодні встали вранці?
 .....
7. Коли починається весна в Україні? Напишіть весняні місяці.
 .....
8. Коли ваша група складатиме іспити?
 .....
9. У чий кімнаті стоїть комп'ютер?
 .....

Завдання 5. Напишіть, де ви вже були у Києві і що там побачили.

2. Тексти для письмового переказу

Дмитро Менделєєв

Завдання 1. Пишіть нові слова та словосполучення.

талановитий вчений	найменший
періодичний закон хімічних елементів	мріяти
систематизувати що?	справжній, -я, -є, -і
директор гімназії «Основи хімії»	енциклопедія

Завдання 2. Слухайте текст.

Дмитро Менделєєв

Менделєєв – великий вчений-хімік. Він відкрив періодичний закон і створив періодичну систему хімічних елементів.

Менделєєв народився 1834 року в Росії у Сибіру. Його батько був директором гімназії. В родині було 17 дітей, а Дмитро був найменшим. Його родина була велика та дружна.

Коли Дмитро вчився у гімназії, він любив математику, фізику, хімію. Дмитро багато читав, вивчав іноземні мови. Він мріяв стати вчителем хімії.

У 16 років він закінчив гімназію і почав навчатися на фізико-математичному факультеті у Петербурзькому педагогічному інституті. Вже в інституті Менделєєв почав займатися наукою. 1855 року Дмитро закінчив інститут і почав працювати викладачем.

Менделєєв написав чудовий підручник «Основи хімії». Цей підручник – справжня хімічна енциклопедія. Коли він писав цей підручник, він відкрив періодичний закон. Менделєєв побачив, що властивості елементів залежать від їх атомної маси й що вони періодично повторюються. Дмитро Іванович систематизував відомі хімічні елементи. Це було 1869 року.

Менделєєв був дуже талановитою людиною. Його любили студенти та викладачі університету. У Менделєєва було багато друзів: учені, письменники, художники. Він любив музику, літературу, добре грав у шахи. У вільний час він завжди ходив на виставки, концерти, у театри.

Помер Менделєєв у 1907 році.

Завдання 3. Пишіть переказ тексту.

Ігор Сікорський – батько гелікоптерів

Завдання 1. Слухайте текст.

Ігор Сікорський – батько гелікоптерів

У США в місті Стратфорді розташована велика авіаційна фірма. Там будують гелікоптери. Ці гелікоптери добре знають у світі. Створив фірму Ігор Сікорський. Він народився, жив і працював у Києві.

Ігор Сікорський – відомий авіаконструктор, інженер, пілот.

Він народився у 1889 році у Києві. Його батько був лікарем. Він працював професором в університеті. Мати також була лікарем.

Маленький Ігор багато читав, любив фізику і математику. В родині всі любили слухати музику.

Ігор закінчив школу і вступив до Політехнічного інституту в Києві. Там він вивчав фізику, вищу математику, аеродинаміку та інші предмети. Ігор мріяв про авіацію. Він мріяв створювати літаки та літати на них.

У 20 років він зробив свій перший літак і був його першим пілотом.

У 23 роки Сікорський почав працювати на авіаційному заводі. Він став інженером-конструктором та моделював літаки.

У 1919 році Сікорський приїхав до США. Тут він організував авіаційну фірму і продовжував будувати літаки, а потім гелікоптери.

40 країн у світі використовують гелікоптери Сікорського. Президенти США літають на його гелікоптерах. Його називали «Містер гелікоптер».

У 1972 році Сікорський помер.

У Києві є музей Сікорського. Київський політехнічний університет, аеропорт носять ім'я Сікорського.

Завдання 2. Пишіть переказ тексту.

Олег Антонов

Завдання 1. Слухайте текст.

Олег Антонов

У Києві є велике авіаційне підприємство. Там будують літаки – транспортні, пасажирські, спеціальні. Це літаки: АН-2, АН-14, АН-22 («Антей»), АН-124 («Руслан»), АН-225 («Мрія»). Авіаконструктор Олег Антонов будував ці літаки. Він жив і працював у Києві майже 40 років.

Олег Антонов народився в 1906 році. Його батько був інженером. У школі Олег любив фізику та математику, гарно малював. Він любив малювати літаки. Він мріяв будувати літаки, бути конструктором. Він

закінчив школу і вступив до Політехнічного інституту. Там він вивчав фізику, вищу математику, аеродинаміку та інші предмети.

Антонов закінчив інститут і став інженером-конструктором. Він почав будувати літаки. У 1952 році він приїхав до Києва. Тут він продовжував будувати літаки.

Перший літак АН-2 будували один рік. Цей літак любили пілоти та пасажери. АН-2 добре літав у будь-яку погоду, у різних кліматичних умовах.

Антонов малював картини, писав книги, любив театр, музику, спорт, добре грав у теніс.

У 1984 році Олег Антонов помер, але його літаки продовжують літати.

Студенти НАУ після закінчення університету працюють на авіаційному підприємстві «Антонов» у Києві.

Завдання 2. Пишіть переказ тексту.

3. Тексти для читання

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЗВИЧАЙНИЙ УКРАЇНЕЦЬ

Звичайний (типовий) українець живе у квартирі в місті. Він працює на фірмі або має власний бізнес. У нього є машина, а часто і будинок, невеликий сад у селі.

Українець розмовляє українською та російською. Часто він також знає англійську.

В українця звичайно двоє дітей. Вони школярі або студенти і навчаються в школі або в університеті. У нього також є домашня тварина: собака, або кіт, або папуга.

Щодня українець працює вісім годин на роботі. Увечері вдома він готує їжу, дивиться телевізор, допомагає родині.

У неробочі (вихідні) дні – у суботу і неділю українець купує продукти у супермаркеті, магазині чи на базарі, прибирає квартиру. Він їздить у село і працює там у саду. Або їздить на природу, гуляє, відпочиває у парку, лісі. Іноді він ходить у гості.

Зазвичай українець усе своє життя живе в одному місті. Тут живуть його батьки, родичі та друзі.

Узимку він любить відпочивати в горах – у Карпатах, кататися на лижах. А влітку зазвичай відпочиває на морі на півдні України, на річці, на озері. Іноді – на морі в Туреччині, Болгарії, Єгипті. Живе звичайний український чоловік 66 років, а українська жінка – 76 років.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Де живе і працює звичайний українець?
2. Що (хто) є у звичайного українця?
3. Що робить звичайний українець у робочі дні?
4. Що робить звичайний українець у суботу та неділю?
5. Де і як він відпочиває взимку та влітку?
6. Скільки років живуть звичайні українські люди?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЛИСТ

Дорога Софіє!

Я знаю тебе вже дуже давно. Ми вчилися разом у школі, ми разом робили домашні завдання, гуляли, танцювали на вечірках, подорожували.

Тепер ми знову разом навчаємося в університеті, але, на жаль, на різних факультетах. Ти вивчаєш англійську мову, а я вивчаю дизайн.

Ми рідко зустрічаємося. Тому я вирішив нарешті сказати тобі, що я тебе кохаю. Я кохаю тебе давно.

Я хочу зустрічатися з тобою, хочу бачити тебе щодня, кожної хвилини. Я дуже щасливий, коли ми разом.

Я пам'ятаю, коли нам було 7 років і ми навчалися у школі, ти у класі загубила олівець і шукала його. Я допомагав тобі. І ми разом знайшли олівець. Ти сказала "Дякую!" й усміхнулася. А я подивився у твої сині очі і відразу закохався.

Одинадцять років я боявся тобі сказати, що ти мені дуже подобаєшся. Я кохаю тебе. Тепер ти все знаєш.

Моя кохана! Я дуже хочу запросити тебе на побачення.

Я буду чекати на тебе в п'ятницю увечері о шостій годині у кафе "Ярославна".

Пам'ятаєш, коли у десятому класі ми були на екскурсії, ми обідали у цьому кафе? В історичному центрі Києва. Там затишно, можна випити смачну каву і поговорити. А потім можна разом погуляти гарними старими вулицями.

До побачення,
Назар.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Хто такий Назар? Де він живе? Де він навчається? Що він вивчає?
2. Хто така Софія? Де вона живе? Де вона навчається? Що вона вивчає?
3. Чому Назар написав лист до Софії?
4. Про що Назар згадував у листі?
5. Де Назар буде чекати на Софію в п'ятницю увечері?
6. Як ви думаєте, Софія прийде на побачення?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ВИПАДОК НА ІСПИТІ

Андрій Іваненко дуже хотів навчатися в університеті театру, кіно та телебачення. Але на іспиті професор сказав йому: "Я думаю, юначе, що у вас немає таланту. Ідьте краще до іншого університету, не до театрального. До побачення". Андрій пішов додому і став думати: "Що робити"? Він дуже хотів навчатися в театральному університеті, він хотів бути актором театру і кіно.

Наступного дня до університету прийшла немолода жінка. Вона побачила професора і сердито сказала йому:

– Вчора на іспиті ви сказали моєму сину Андрію Іваненку, що у нього немає таланту. Це неправда. Мій син – дуже талановитий хлопець.

– Ні, ні, – відповів професор. – Ваш син ніколи не буде хорошим актором.

– Це неправда, неправда! – голосно сказала жінка. – Мій син – талановита людина! Він може навчатися в театральному університеті.

Але професор спокійно сказав:

– Я вже казав вам, що ваш син не може вчитися у нас, тому що у нього немає таланту актора. І я не можу допомогти вам.

– Добре, – теж спокійно відповіла жінка. – А як ви думаєте, хто я?

– Ви? – здивувався професор. – Ви мати Андрія Іваненка.

– Ні, професоре, ви помиляєтеся. Це не мати Андрія Іваненка, а це я сам – Андрій Іваненко. І я дуже хочу стати актором.

Професор довго і уважно дивився на Андрія і, нарешті, сказав:

– Так, ви актор, добрий актор, навіть талановитий актор, і я дуже радий, що ви будете навчатися в нашому університеті.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Де хотів навчатися Андрій Іваненко?
2. Що сказав йому професор на іспиті?
3. Що трапилося наступного дня?
4. Що сказала жінка професору?
5. Хто ця немолода жінка?
6. Що відповів професор?
7. Чому Андрій – талановитий актор?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЯК Я КУПУВАВ СОБАКУ

Я люблю собак, тому що вони вірні друзі людини. Мені важко жити і працювати, якщо у мене вдома немає гарного собаки. У мене вже були собаки. Але собаки живуть не так довго, як люди. Мій старий собака Бім помер, і я вирішив купити собі нового собаку.

Незабаром мені зателефонував мій товариш і сказав, що одна людина продає дорослого собаку, якого теж звати Бім.

Я недовго думав і поїхав дивитися собаку. Бім сподобався мені. Він був великим, розумним і гарним.

Хазяїн проводжав собаку. Я сів у машину, Бім сів поруч зі мною. Коли машина поїхала, Бім озирнувся, я теж подивився назад. Хазяїн стояв і дивився на нас, а його дружина плакала.

Усю дорогу Бім спокійно сидів поруч зі мною. До моєї квартири він теж увійшов спокійно. Але потім увесь день він нерухомо лежав біля вікна. Я зрозумів, що Бім згадував свого хазяїна, будинок, де він жив багато років. Три дні Бім лежав у кутку кімнати, нічого не їв і не пив. Я зрозумів, що Бім не може жити без свого старого хазяїна, який був його найкращим другом. Я зателефонував хазяїну Біма й розповів все про собаку.

Наступного дня хазяїн приїхав до мене. Коли Бім почув кроки хазяїна, він встав.

Бім поїхав додому зі своїм старим другом – хазяїном. А ми, люди, зрозуміли, що друга не продають і не купують за гроші.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому автор любить собак?
2. Чому автор купив нового собаку?
3. Що робив Бім у нового хазяїна (у новій квартирі)?
4. Чи згодні ви з автором, що собаки вірні друзі?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

СПРАВЖНІ ДРУЗІ

Мене звати Андрій. Володимир та Іван – мої друзі. Ми всі студенти і живемо разом у гуртожитку. Сьогодні неділя. Ми хотіли піти на вечірку, але я захворів. У мене висока температура, болить горло і болить голова. Лікар сказав, що у мене ангіна і я повинен лежати вдома кілька днів. Мої друзі теж не пішли на вечірку. Володимир сказав, що він повинен зробити домашнє завдання, а Іван сказав, що хоче написати листа додому. Але я добре знаю, що Володимир уже зробив домашнє завдання, а Іван ще вчора написав листа. Вони не пішли на вечірку через те, що я хворий.

Іван пішов до аптеки й купив аспірин, а Володимир пішов до магазину й купив молоко і мед.

– Ось молоко, – сказав Володимир, коли повернувся з магазину. – Лікар сказав, що ти повинен пити тепле молоко з медом. А де Іван? Він ще не повернувся з аптеки? Хочеш послухати музику?

– Ні, дякую, у мене болить голова.

Прийшов Іван .

– Ось аспірин і ще дуже хороші ліки від ангіни. Лікар порадив їх купити.

У кімнаті тихо. Мої друзі працюють. На столі стоїть лампа і я добре бачу й Івана, й Володимира. Я дивлюся на них і думаю: "Які вони різні!"

Коли Володимир каже, що в кімнаті тепло, Іван обов'язково скаже, що в кімнаті холодно. Коли Володимир каже, що фільм добрий, книга цікава, Іван каже, що фільм поганий, а книга нудна.

Так, мої друзі дуже різні.

Володимир любить читати. Книги – його добрі друзі. Він мало розмовляє. А Іван любить кіно, театр, музику. Увечері він рідко буває вдома. Іван не любить бути один, тому що йому подобається багато говорити.

Так, Іван і Володимир дуже різні, але вони справжні друзі!

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Чому Іван і Володимир не пішли на вечірку?
2. Як друзі пояснили Андрію, чому вони залишилися вдома?
3. Чому Андрій каже, що його друзі дуже різні?
4. Як ви розумієте слова "справжні друзі"?
5. У вас є справжні друзі? Розкажіть про них.

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЩО ТАКЕ ЩАСТЯ?

Молодий журналіст Павло пише у журналі про сучасну молодь. Часто він просить молодих людей дати відповідь на два запитання: "Як ви думаєте, що таке щастя?" і "Що для вас головне в житті?". Ось що відповіли йому два хлопці – Дмитро й Віктор.

"Мене звати Дмитро. Я математик-програміст. Я думаю, що я щаслива людина, тому що у мене є цікава робота. Я працюю на комп'ютері, пишу програми, які потрібні людям. Раніше я працював програмістом в науковому інституті і отримував невелику зарплатню. Тепер я працюю на фірмі і добре заробляю. Але гроші для мене – це не головне. Головне – улюблена робота. Я не боюся втратити роботу. Я не буду безробітним. Хороші програмісти потрібні завжди і у мене завжди буде робота. Я знаю відповідь на запитання, що таке щастя. Щастя – це коли ти із задоволенням йдеш на роботу та із задоволенням працюєш".

"Мене звати Віктор. Я – бізнесмен, купую і продаю товар, заробляю гроші. Я думаю, що гроші – це головне в житті. Коли у тебе є гроші, ти можеш купити все: квартиру, машину і навіть кохання. Ти можеш купувати гарні дорогі речі й не думати, що буде завтра.

Мені однаково, що продавати. Головне, щоб це було вигідно. Але я думаю не тільки про себе, а й про інших людей. Мій товар купують, значить, він потрібен людям.

Зараз я ще не знаю, що буду робити потім. Сучасне життя змінюється дуже швидко. Моя мрія – створити велику міжнародну компанію".

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Хто такий Дмитро? Що він робить? Де він працює?
2. Як він розуміє щастя?
3. Що для нього головне в житті?
4. Дмитро – щаслива людина? Чому?
5. Хто такий Віктор? Що він робить?
6. Що для нього головне в житті?
7. Як Віктор розуміє щастя?
8. Яка його мрія?

Завдання 3. А як ви відповісте на запитання "Що таке щастя?" і "Що для вас головне в житті?" Як ви думаєте, чи все можна купити за гроші?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЩО ДЛЯ ВАС ГОЛОВНЕ В ЖИТТІ?

Молодий журналіст Павло пише у журналі про сучасну молодь. Часто він просить молодих людей дати відповідь на два запитання: "Як ви думаєте, що таке щастя?" і "Що для вас головне в житті?". Ось що відповіли йому дві дівчини.

"Мене звати Оксана. Мені 20 років. Я вчуся в педагогічному університеті на історичному факультеті. Я буду вчителем історії. Я люблю свою майбутню професію.

У мене багато проблем, але я не люблю говорити про них. Я думаю, що головне в житті – це кохання. Щастя – це коли ти любиш і коли тебе люблять. Тому я мрію зустріти чоловіка, якого буду кохати все своє життя. Я хочу мати дітей – хлопчика і дівчинку. Я вже знаю, як я буду виховувати їх. Я думаю, це дуже важливо – виховати добрих людей.

Я не знаю, чи щаслива я зараз, чи ні. Я ще не зустріла коханого чоловіка, хоча у мене багато друзів. Коли ми разом збираємося, вони багато говорять про гроші, про бізнес, а мені це не цікаво. Можливо, я дуже романтична? Я люблю читати книги, малювати, фотографувати, грати на гітарі".

"Мене звати Катя. Мені 24 роки. Я безробітна. Я думаю, що щастя – це коли жінка живе красиво, коли у неї є все, що їй потрібно в житті. Я хочу жити красиво, красиво одягатися, купувати красиві речі, їздити на красивому автомобілі, відпочивати за кордоном.

Хоча у мене немає професії, я іноді працюю. Зазвичай я працюю недовго – три-чотири місяці. Мені важко кожен день їздити на роботу. Не люблю міський транспорт, особливо вранці, коли люди їдуть на роботу. І ввечері, коли вони повертаються додому.

Я вважаю, що гарна жінка взагалі не повинна працювати. Вона повинна бути хазяйкою в своїй квартирі, а ще краще – в своєму будинку. Але зараз, на жаль, у мене нічого немає – ні роботи, ні своєї квартири, ні грошей. Я мрію зустріти багатого чоловіка, краще бізнесмена, і вийти за нього заміж. Неважливо, скільки йому буде років, хоча, звичайно, краще, якщо він буде молодим. Кохання – це не головне. Головне – це жити красиво. Я думаю, що правильно кажуть люди: краще бути багатим і здоровим, ніж бідним і хворим".

Завдання 2. Дайте відповідь на питання.

1. Хто така Оксана?	5. Хто така Катя?
2. Ким вона хоче стати?	6. Як Катя розуміє щастя?
3. Про що вона мріє?	7. Катя працює?
4. Що вона любить робити?	8. Про що вона мріє?

Завдання 3. Як ви думаєте, що таке щастя? Що для вас головне в житті?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЩО Я ЛЮБЛЮ

Мене звати Денис. Мені вісім років. Я вчуся в школі в другому класі. У мене є тато і мама. Мій тато інженер. Він працює на великому автомобільному заводі. Моя мама лікар. Вона працює в студентській поліклініці.

Я дуже люблю відпочивати разом з мамою і татом, тому я люблю неділю. Мама і тато не йдуть на роботу, а я не йду до школи. Я дуже люблю грати в шахи і завжди вигравати. А якщо не вигравати, то краще - не грати. Я люблю дивитися телевізор. Я дивлюся все: фільми, мультфільми та спортивні програми. Я люблю співати і завжди співаю дуже голосно. Мама каже, що я можу стати артистом.

Я дуже люблю читати цікаві книги, в яких можна прочитати про різні міста і країни.

Я люблю ходити до магазину й купувати морозиво. Я дуже люблю морозиво! Я багато чого люблю!

А ось ходити до поліклініки – я не люблю.

Не люблю, коли тато і мама йдуть увечері до театру. Тому що вони пізно приходять додому з театру. У мене немає братів і сестер. І я не люблю залишатися вдома сам.

Ще не люблю, коли приходять гості і мене просять читати вірші. Ще я не люблю, коли мама йде зі мною гуляти і зустрічає свою подругу. Вони тоді довго стоять на одному місці і розмовляють, а мені в цей час дуже сумно, тому що я не знаю, що мені робити, чим мені зайнятися.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Хто такий Денис?
2. Де працюють його батько і мати?
3. Що любить Денис?
4. Що не любить Денис?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

МАМА І ФУТБОЛ

Моя родина невелика: мама, тато і я. Моя мама лікар, а тато – інженер. Я навчаюсь у школі у другому класі. Вранці ми завжди снідаємо разом. Ми не поспішаємо. Мама нам допомагає. Тато знає, де його шапка і куртка. А я знаю, де моя сумка. Усе добре. Вдень тато і мама працюють, а я навчаюсь.

Після роботи мама йде до магазину, купує м'ясо, рибу, хліб, овочі. Потім вона готує вечерю. Тато увечері працює на комп'ютері, а я роблю домашнє завдання. Потім я і тато дивимося телевізор. Ми дуже любимо футбол. У неділю ми дивимося футбол на стадіоні. Це дуже цікаво. А мама не любить дивитися футбол.

Одного разу мама прийшла з роботи додому і сказала, що завтра вона їде відпочивати на море. Вона дуже втопилася.

Коли мама відпочивала на морі, тато сам купував у магазині м'ясо, рибу, хліб, овочі та готував вечерю. Потім він працював на комп'ютері, а я робив домашнє завдання. Іноді ми дивилися футбол по телевізору. Щодня ми чекали на маму.

Нарешті приїхала мама. Це була неділя. Ми купили квіти. У нас був смачний обід. Усі були дуже раді.

- Сьогодні футбол, - сказав я. - Я хочу піти на стадіон.

- Я теж хочу піти разом з вами, - сказала мама.

- Але ж ти не любиш дивитися футбол!

- Ні, - відповіла мама, - тепер я люблю футбол. Коли я відпочивала, я часто дивилася футбол. Тепер мені дуже подобається футбол.

- Тату, а ти підеш на стадіон? - запитав я.

- Ні, - відповіла мама. - На стадіон підемо разом - я і ти, а тато буде готувати вечерю.

Тепер щонеділі я і мама дивимося футбол, а тато робить удома все, що раніше робила мама.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Чим займалися батько і син до поїздки мами на відпочинок?

2. Чим вони займалися, коли мама поїхала відпочивати?

3. Що змінилося в родині після повернення мами?

Завдання 3. Розкажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЧОМУ Я НЕ СТАВ ВІДМІННИКОМ

Мене звали Сергій. Я живу в Києві і навчаюся в школі № 52.

Коли я навчався в дев'ятому класі, в наш клас прийшла нова учениця. Це була висока, гарна, серйозна дівчина. Її звали Іра. Вона мені відразу сподобалася. На уроках і вдома я думав тільки про неї. Я дуже хотів сподобатися їй. Іра навчалася дуже добре. Вона була відмінницею. Я вирішив добре вчитися і теж стати відмінником.

Я довго думав, як сказати їй, що вона мені подобається, і вирішив написати їй листа. Так часто робили герої, про яких я читав у книжках. Я подумав: «Лист українською? Це нецікаво. Вона чудово знає англійську мову. Я напишу їй лист англійською».

Це була велика, важка робота. Спочатку я написав лист українською. Потім довго перекладав цей лист, тому що майже всі слова я дивився в українсько-англійському словнику.

Минуло три дні. Я одержав відповідь. Іра виправила всі помилки в моєму листі і написала: «Тобі треба серйозно вивчати англійську мову». Коли я побачив у своєму листі сорок помилок, я зрозумів, що ніколи не стану відмінником.

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Хто такий Сергій?
2. Хто така Іра?
3. Яка була нова учениця?
4. Чому Сергій вирішив стати відмінником?
5. Чому Сергій написав лист англійською?
6. Як він писав лист?
7. Що відповіла Іра?
8. Чому Сергій зрозумів, що ніколи не стане відмінником?

Завдання 3. Перекажіть текст.

4. Тексти з наукового стилю мовлення

Завдання 1. Прочитайте текст.

МАТЕРІЯ І РУХ

Все, що існує незалежно від свідомості людини, діє на неї і викликає відображення, відчуття, називають матерією. Природа та суспільство – це об'єкти матерії (матеріальні об'єкти).

Матеріальні об'єкти завжди змінюються. Земля рухається навколо Сонця. Цукор розчиняється у воді. Дерево росте. Людина живе. Студент вивчає фізику. Це приклади різних форм зміни матерії.

Будь-яку зміну матерії називають рухом матерії.

Матерія існує тільки у русі і не може існувати без нього.

Є різні форми руху матерії: фізичні, біологічні, соціальні.

Соціальні форми руху – це зміни в людському суспільстві. Наприклад, революції, реформи тощо.

Біологічними формами руху називають зміни у живій матерії.

Найбільш відомі форми руху матерії – фізичні. Вони охоплюють всі без винятку матеріальні об'єкти. Механічний і тепловий рух, електромагнітні процеси, процеси всередині атомів та їх ядер – це фізичні форми руху матерії.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що називають матерією?
2. Які об'єкти матерії ви знаєте?
3. Які приклади зміни матерії ви знаєте?
4. Що називають рухом матерії?
5. Які форми руху матерії ви знаєте?
6. Які фізичні форми руху матерії ви знаєте?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ПРЯМОЛІНІЙНИЙ І КРИВОЛІНІЙНИЙ РУХ

Кінематика – це частина механіки, яка вивчає механічний рух тіла. Кінематика пояснює, як рухається тіло, але не пояснює, чому рухається тіло. Механічний рух буває прямолінійним і криволінійним.

Будемо вважати, що тіло – це матеріальна точка. Коли точка рухається, вона описує лінію. Лінія руху матеріальної точки називається траєкторією.

Тіла можуть рухатися прямолінійно або криволінійно. Тобто тіла можуть рухатися по прямій лінії (прямою лінією) або по кривій лінії (кривою лінією). Траєкторія також може бути прямою лінією або кривою лінією.

Якщо траєкторія – пряма лінія, то це прямолінійний рух. Наприклад, коли тіло падає вертикально вниз, воно рухається по прямій лінії. Це прямолінійний рух.

Якщо траєкторія – крива лінія, то це криволінійний рух. Наприклад, рух Місяця по орбіті та обертання Землі – це криволінійний рух.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що вивчає кінематика?
2. Що пояснює кінематика?
3. Що таке траєкторія?
4. Як можуть рухатися тіла?
5. Які два види руху ви можете назвати?
6. Що таке прямолінійний рух? Наведіть приклад.
7. Що таке прямолінійний рух? Наведіть приклади.
8. Що таке криволінійний рух? Наведіть приклади.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ФІЗИЧНІ ТІЛА

Об'єкти природи, що мають форму і розміри, називають фізичними тілами, або просто тілами. Земля, Сонце, дерево, автобус, книга, ручка – це тіла.

Книга лежить на столі біля зошита ліворуч від ручки.

Книга знаходиться серед інших тіл.

Книга має певну форму, розміри і знаходиться серед інших тіл – вона існує у просторі.

Існувати у просторі – означає мати форму, розміри, перебувати серед тіл.

Де крейда? Крейда знаходиться на дошці. Ми відповідаємо на запитання «Де знаходиться тіло?». Ми визначили його положення в просторі.

Визначити положення тіла в просторі – означає відповісти на запитання «Де знаходиться тіло?».

Положення тіла в просторі визначають відносно іншого тіла – тіла відліку.

Книга лежить на столі. Ми визначили положення книги відносно столу. В цьому прикладі стіл – тіло відліку.

Автобус знаходиться біля дерева. Ми визначили положення даного тіла (автобуса) відносно іншого тіла (дерева). У цьому прикладі дерево – тіло відліку.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Які об'єкти називаються фізичними тілами?
2. Наведіть приклади фізичних тіл.
3. Що означає «існувати у просторі»?
4. Що означає «визначити положення тіла в просторі»?
5. Відносно чого визначають положення даного тіла в просторі?

Завдання 1. Прочитайте текст.

МЕХАНІЧНИЙ РУХ

Автобус їде по дорозі. Положення автобуса змінюється відносно дерева. Автобус рухається відносно дерева. Рух автобуса відносно дерева – це механічний рух.

Літак летить із Одеси до Києва одну годину. Студент іде з гуртожитку до аудиторії п'ять хвилин. Тіло падає з вікна будинку на землю три секунди. Всі ці процеси відбуваються в просторі й у часі.

Зміна положення тіла в просторі й у часі називається механічним рухом.

Механічний рух є відносним.

Розглянемо приклад. Їде автомобіль. У ньому сидить одна людина. Людина рухається відносно дерева, але не рухається (перебуває в стані спокою) відносно автомобіля.

Механічний рух можна розглядати тільки відносно певного тіла відліку.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що називається механічним рухом?
2. Які приклади механічного руху ви можете навести?
3. Як можна розглядати механічний рух?

Завдання 1. Прочитайте текст.

КИСЕНЬ

У природі міститься 49% елемента кисню. Він міститься у повітрі, воді, землі, організмі людини. У повітрі міститься 21% кисню. У воді міститься 89% кисню. Елемент кисню входить до складу складних речовин – мінералів. Мінерали лежать у землі.

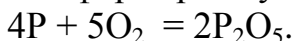
Елемент кисню утворює просту речовину O_2 . Кисень є неметалом. Молекула кисню складається з двох атомів елемента кисню.

Кисень – це безбарвний газ. Він не має запаху. Кисень погано розчиняється у воді. Кисень підтримує горіння.

У кисні горять прості та складні речовини, органічні та неорганічні речовини. Наприклад, сірка горить: $S + O_2 = SO_2$. Сірка реагує з киснем і утворює оксид сірки (IV).

Вуглець горить: $C + O_2 = CO_2$. Вуглець реагує з киснем і утворює оксид вуглецю (IV) та оксид вуглецю (II) (чадний газ).

Фосфор горить у кисні та утворює оксид фосфору (V):

Завдання 2. Дайте відповідь на запитання. Використайте текст.

1. Скільки відсотків кисню міститься у природі?
2. Де він міститься у природі?
3. До складу мінералів входить кисень?
4. Речовина кисень – це метал чи неметал?
5. Які властивості має кисень?
6. Як утворюється оксид вуглецю?
7. Як утворюється оксид фосфору?

Завдання 1. Прочитайте текст.

РЕЧОВИНИ ТА ЇХНІ ВЛАСТИВОСТІ

Хімія вивчає природу. Природа – це повітря, вода, земля, рослини, тварини.

У природі існують різні тіла. Місяць, людина, будинок, автобус – фізичні тіла. Всі тіла складаються з речовин. Наприклад, склянка складається із скла, ложка – із металу. Скло, метал, сіль, цукор, крейда – речовини. Речовин дуже багато. Кожна речовина має певні властивості: колір, смак, запах, температуру плавлення й кипіння, агрегатний стан тощо. Хімія вивчає хімічні речовини та їхні властивості – фізичні та хімічні.

Розглянемо фізичні властивості води.

Вода – безбарвна рідина, без смаку і запаху. Вода кипить при температурі 100°C і перетворюється на пару (газоподібний стан). При 0°C вода замерзає і перетворюється на лід (твердий стан). Вода добре розчиняє багато речовин. Колір, смак, запах, температура кипіння й замерзання – це фізичні властивості речовини (води).

У природі безперервно одні речовини перетворюються на інші. Властивість речовин перетворюватися на інші речовини називається хімічною властивістю.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що вивчає хімія?
2. Які ви знаєте фізичні тіла?
3. З чого складаються тіла?
4. Які властивості мають речовини?
5. Які фізичні властивості має вода?
6. Що називається хімічною властивістю речовин?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ФІЗИЧНІ ТА ХІМІЧНІ ЯВИЩА

Усі речовини в природі змінюються. Будь-яка зміна в природі називається явищем. Розрізняють фізичні та хімічні явища.

Переміщення тіл у просторі, зміна їхньої форми, зміна агрегатного стану речовини – це фізичні явища. Наприклад, випаровування або замерзання води, плавлення скла, кування металів. Під час фізичних явищ змінюється фізичний стан речовин, але не змінюється склад речовин. Дані речовини не перетворюються на інші.

Під час хімічних явищ змінюється склад речовин. Хімічні явища називаються хімічними перетвореннями або хімічними реакціями. Під час хімічних реакцій дані речовини перетворюються на інші речовини, які мають й інші властивості. Наприклад, горіння палива, іржавіння заліза, розчинення металу в кислоті.

У фізичних та хімічних явищах проявляються властивості речовини. Тому розрізняють також фізичні та хімічні властивості.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що таке явище?
2. Які ви знаєте фізичні явища?
3. Що таке хімічне явище? Чим хімічні явища відрізняються від фізичних?
4. Наведіть приклади хімічних явищ.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ПРОСТІ Й СКЛАДНІ РЕЧОВИНИ

В природі є багато речовин. Речовини поділяються на дві групи: прості речовини і складні речовини.

Речовини складаються з молекул. Молекули простої речовини складаються з атомів одного елемента. Наприклад, сірка, водень, азот, хлор, залізо – це прості речовини. Молекула водню (H_2) складається з двох атомів водню, молекула сірки (S) складається з одного атома сірки, молекула азоту (N_2) – з двох атомів азоту тощо. Прості речовини поділяються на метали і неметали.

Молекули складної речовини складаються з атомів різних елементів. Наприклад, оксид вуглецю (IV) (вуглекислий газ CO_2) – це складна речовина. Молекула вуглекислого газу (CO_2) складається з двох атомів кисню і одного атома вуглецю. Молекула води (H_2O) – з двох атомів водню і одного атома кисню. Сірчана кислота (H_2SO_4) – складна речовина. Молекула сірчаної кислоти складається з трьох елементів – водню, кисню та сірки.

Складні речовини поділяються на дві великі групи: органічні та неорганічні речовини. Неорганічні речовини – це вода, крейда, кухонна сіль. Органічні речовини – це білки, жири, вуглеводи.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. З чого складається молекула простої речовини?
2. Наведіть приклади простих речовин.
3. З чого складається молекула складної речовини?
4. Наведіть приклади складних речовин.
5. Наведіть приклади неорганічних речовин.
6. Наведіть приклади органічних речовин.

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЛЮДИНА І ПРИРОДА

Земля, вода, повітря, дерево, молекула, атом, електрон – це об'єкти природи. Людина – теж об'єкт природи.

Людина виявляє об'єкти природи, вивчає їх. Як це відбувається?

Об'єкти природи діють на наші органи відчуття. Так, світло діє на очі людини і викликає відчуття зору. Звук діє на вуха і викликає відчуття слуху. Їжа діє на язик і викликає відчуття смаку. Парфуми діють на ніс і викликають відчуття запаху. Предмет, що торкається нашої шкіри, викликає відчуття дотику.

Зір, слух, відчуття смаку, запаху, дотику – головні відчуття людини.

Існувати незалежно від свідомості людини, діяти на неї та викликати відчуття – це загальні властивості усіх об'єктів природи.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Які об'єкти природи ви знаєте?
2. На що (на які органи) можуть діяти об'єкти природи?
3. На який орган відчуття діє світло? Яке відчуття викликає світло?
4. На який орган відчуття діє звук? Яке відчуття викликає звук?
5. На який орган відчуття діє їжа? Яке відчуття викликає їжа?
6. На який орган відчуття діє предмет, що торкається тіла? Яке відчуття викликає предмет, що торкається вашої шкіри?
7. На який орган відчуття діють парфуми? Яке відчуття викликають парфуми?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ФІЗИЧНІ ВЕЛИЧИНИ

Будь яка зміна в природі – це явище.

Рух тіл, світло, звук, рух молекул – це фізичні явища.

Матеріальні об'єкти мають певні фізичні властивості: колір, форму, розміри, агрегатний стан тощо.

Фізика вивчає фізичні явища та фізичні властивості матеріальних об'єктів.

Фізичні явища та властивості матеріальних об'єктів характеризують за допомогою фізичних величин.

Довжина стола, температура води, швидкість автомобіля – фізичні величини. Їх можна виміряти або обчислити.

Фізичною величиною називається характеристика фізичного явища або фізичної властивості матеріального об'єкта, яку можна виміряти або обчислити.

Як вимірюють фізичні величини?

Довжину книги можна виміряти лінійкою. На лінійці позначено одиниці довжини – сантиметри.

Виміряти фізичну величину – означає порівняти її з одиницею цієї величини.

Міліметр, сантиметр, метр, кілометр – одиниці довжини.

Секунда, хвилина, година – одиниці часу.

Фізичні величини вимірюють фізичними приладами. Лінійка, годинник, термометр, ваги – це фізичні прилади.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання. Використайте текст.

1. Що таке явище? Наведіть приклади фізичних явищ.
2. Що вивчає фізика?
3. За допомогою чого характеризують фізичні явища та фізичні властивості матеріальних об'єктів?
4. Що називається фізичною величиною?
5. Наведіть приклади фізичних величин.
6. Якими приладами вимірюють фізичні величини? Наведіть приклади.

5. Контрольні питання для бесіди за темами

1. Про себе

1. Хто ви? Як вас звати? Скільки вам років?
2. Що ви робите в Києві? Де ви навчаєтеся зараз? Як давно ви у Києві?
3. Яка ваша рідна мова? Які мови ви ще знаєте? Деи ви їх вивчали? Як ви розмовляєте українською мовою? Як довго ви вивчаєте українську мову? Вам важко вивчати українську мову?
3. Звідки ви приїхали? Де ви мешкали (жили) раніше? Ваше місто велике чи мале? Ви любите своє місто?
4. Яка ваша родина (сім'я)? Хто у вас є? Де живе ваша родина?
5. Де і коли ви народилися?
6. Що ви любили робити в дитинстві (коли були дитиною)? Чим ви цікавилися?
7. Скільки вам було років, коли ви пішли до школи? Які предмети ви любили в школі? Скільки років ви навчалися в школі? Скільки вам було років, коли ви закінчили школу? Як ви вчилися в школі?
8. Коли ви приїхали в Україну?
9. Які предмети ви вивчаєте в університеті? Які предмети ви любите? Вам цікаво вчитися?
10. Що ви любите робити у вільний час?
11. Ви любите музику? Яку музику ви любите слухати? Ви любите читати (вірші, романи, детективи, історичну літературу тощо)? Ви любите дивитися фільми? Які?
12. Ви любите танцювати, співати? Ви вмієте танцювати, співати?
13. Ви любите спорт? Ви граєте у футбол, баскетбол, теніс? Ви любите плавати?
14. Ви любите подорожувати? Де ви побували, що бачили там?

15. Що ви вмієте робити добре?
16. Який у вас характер?(серйозний, веселий, добрий, романтичний, сильний). Ви любите жартувати?
16. У вас є друзі?
17. Яка ваша мрія (про що ви мрієте)? Де ви хочете навчатися потім (після підготовчого відділення)?

2. Моя родина (сім'я)

1. Хто ви? Як вас звати? Звідки ви приїхали? Де ви живете зараз? Де ви навчаєтеся?
2. Де живе ваша родина? Ваша родина велика чи маленька? Хто у вас є? У вас є (старші й молодші) брати і сестри, дідусі й бабусі?
3. Як звати вашого батька? Хто він (професія)? (Ким він працює)? Де він працює? Який характер у вашого батька? Що він любить робити у вільний час? Що він вміє робити добре?
4. Як звати вашу мати? Ваша мати працює чи вона домашня господарка? Ким вона працює? Яка вона людина (Який у неї характер)? Що вона любить робити? Що її цікавить?
5. Як звати вашого брата (вашу сестру)? Ваш брат (ваша сестра) навчається (працює)? Де ваш брат (ваша сестра) навчається (працює)? Що він (вона) любить робити у вільний час? Що їх цікавить?
6. У вас є бабуся і дідусь? Які вони? Що вони роблять? Вони живуть разом з вами?
7. Що ваша сім'я любить робити разом? Як ваша родина зазвичай відпочиває? У вашій родині є сімейні свята?
8. Ви любите свою родину? Ви часто згадуєте свою сім'ю? Ви хочете побачити свою сім'ю?
9. Про що ви розповідаєте батькам? Що радять вам ваші батьки?
10. У вас є фотографія родини?

3. Мій друг (подруга)

1. Хто ви? Де ви навчаєтесь?
2. У вас є друзі?
3. У вас є найкращий близький друг (подруга)?
4. Як його (її) звати?
5. Скільки йому (їй) років?
6. Ви давно знаєте його (її) (Скільки років ви дружите)? Де і як ви познайомилися?
7. Де він (вона) живе зараз?
8. У вашого друга (подруги) є родина?
9. Де живе його (її) родина? Родина велика чи маленька? Хто у нього (неї) є? У нього (неї) є старші й молодші брати і сестри?
10. Він (вона) навчається чи працює? Де він (вона) навчається?
11. Ким він (вона) хоче стати? Яка його (її) майбутня спеціальність?
12. Ваш друг (подруга) цікава людина? Що він (вона) вміє робити добре? Що він (вона) любить?
13. Ваш друг любить спорт? Який вид спорту він любить?
14. Яку музику любить слухати ваш друг?
15. Який характер у вашого друга?
16. Ви допомагаєте один одному? Що ви любите робити разом?
17. У вас є його фотографія? Ви часто згадуєте його?
18. У вас є українські друзі? Хто вони?

4. Моє життя у Києві (навчання і відпочинок)

1. Хто ви? Як вас звати? Звідки ви приїхали? Де ви навчалися раніше? Коли ви приїхали в Україну?
2. Де ви навчаєтесь зараз? Скільки часу ви вже навчаєтесь на підготовчому відділенні? Які студенти навчаються тут?

3. У якій групі ви навчаєтесь? Скільки груп на підготовчому відділенні?

4. Чому іноземні студенти спочатку навчаються на підготовчому відділенні? Скільки часу іноземні студенти навчаються на підготовчому відділенні?

5. Який перший предмет вивчають іноземні студенти на підготовчому відділенні? Чому? Як ви розмовляєте українською мовою?

6. Які ще предмети ви вивчаєте? Чому ви вивчаєте ці предмети? Які предмети ви любите? Скільки викладачів працює у вашій групі?

7. Коли зазвичай починаються і закінчуються ваші заняття? Скільки пар у вас кожного дня?

8. Коли у вас є уроки української мови? Що ви робите на уроці української мови? Як ви вже говорите українською мовою?

9. Коли ви робите домашнє завдання?

10. Де зазвичай мешкають (живуть) іноземні студенти? Хто робить домашню роботу (купує продукти, прибирає тощо)?

11. З ким ви познайомилися в університеті? У вас є друзі? Звідки вони приїхали?

12. Коли ви відпочиваєте? Що ви любите робити у вільний час?

13. Де ви вже побували у Києві? Що побачили?

14. Вам важко вчитися на підготовчому відділенні? Чому?

5. Моя група

1. Хто ви? Де ви навчаєтесь?

2. Скільки груп на підготовчому відділенні? У якій групі ви навчаєтесь?

3. У вас є своя аудиторія? Який номер аудиторії?

4. Які предмети ви вивчаєте? У вашій групі навчаються майбутні інженери або медики? Де вони будуть навчатися після підготовчого відділення?

5. Скільки студентів у вашій групі? Скільки в групі дівчат і хлопців? Як їх звати? Звідки вони приїхали?
6. З ким ви сидите поруч? З ким ви дружите?
7. Що ви робите на уроці з української мови?
8. Як вчаться студенти у вашій групі? Як ви відповідаєте на уроці?
9. Як довго ви вивчаєте українську мову? Як ви вже говорите українською?
10. Що ви робите на перерві?
11. У вашій групі вчаться цікаві люди?
12. Ваша група дружна? Ви допомагаєте вчитися один одному на уроці і в гуртожитку?
13. Скільки викладачів працює у вашій групі?
14. Як звати вашого викладача з української мови? Що він радить вам робити?
15. Ви вже ходили разом на екскурсії? Куди ви ходили у вільний час? Що там побачили?
16. Чи цікаво студентам навчатися й жити у Києві?

6. Мій робочий день

1. Хто ви? Як вас звати? Звідки ви приїхали?
2. Де ви зараз живете? Що ви робите в Україні? Де ви навчаєтесь?
3. Скільки часу ви вже навчаєтесь в Україні?
4. Коли ви зазвичай встаєте? Що ви робите вранці?
5. Ви снідаєте вранці? Ви снідаєте вдома або в буфеті?
6. Коли починаються заняття в університеті?
7. Ваш університет знаходиться далеко? Ви йдете або їдете в університет?
8. Скільки у вас пар зазвичай щодня?
9. Коли у вас є українська мова? Як ви говорите українською мовою? Як довго ви вивчаєте українську мову?

10. Які ще предмети ви вивчаєте на підготовчому відділенні? Як (якою мовою) говорять ваші викладачі?
11. Коли закінчуються заняття на підготовчому відділенні? Куди ви йдете потім?
12. Що ви робите вдома? Коли ви робите домашнє завдання?
13. Коли ви відпочиваєте? Як ви відпочиваєте? Що ви любите робити?
14. Хто робить домашню роботу (купує продукти, прибирає, готує їжу тощо)?
15. Коли ви лягаєте спати?

7. Мій вихідний день

1. Хто ви? Як вас звати? Звідки ви приїхали?
2. Де ви зараз мешкаєте (живете)? Що ви робите в Україні? Де ви навчаєтесь?
3. Скільки часу ви вже живете в Україні?
4. Коли ви навчаєтесь в університеті?
5. Ви любите вихідні дні? Чому?
6. Коли ви встаєте? Що ви робите вранці?
7. Ви снідаєте вдома?
8. Хто робить домашню роботу (прибирає, купує продукти, готує їжу тощо)? Ви навчилися жити самостійно?
9. Як ви відпочиваєте? Що ви любите робити в суботу і в неділю?
10. Куди ви ходите зазвичай у вільний час?
11. Що ви робите увечері?
12. Коли ви лягаєте спати?

6. Зразки текстів за темами

Завдання 1. Прочитайте текст.

МІЙ ВИХІДНИЙ ДЕНЬ

Мене звати Нідаль. Я приїхав із Йорданії. Я живу у Києві та навчаюся на підготовчому відділенні в НАУ.

Субота і неділя – це два вихідні дні, які я завжди чекаю. В університеті немає занять, тому я можу добре відпочивати. У понеділок, у вівторок, у середу, у четвер та у п'ятницю – я встаю рано – о сьомій, тому що о восьмій у мене починаються заняття в університеті. Але в суботу та неділю я нікуди не поспішаю.

Я люблю довго спати, і встаю о десятій годині. Потім я застеляю ліжко та йду у ванну кімнату. Там я приймаю душ, чищу зуби. Я одягаюся та йду на кухню. Там готую сніданок і снідаю. Мій сніданок – це чашка смачної гарячої чорної кави та білий хліб, масло, твердий сир, тістечко або печиво.

Удома, на батьківщині, все робила мама. Вона готувала їжу, прибирала в кімнаті. Вона прала і прасувала мій одяг. А тут немає мами. І все це я роблю сам. Звичайно, мені це робити важко. У мене мало часу, тому що я навчаюся.

У суботу я маю більше часу і я прибираю свою кімнату: замітаю та мию підлогу, складаю речі у шафу, перу та прасую одяг. Це я роблю швидко. І в моїй кімнаті чисто й затишно.

Далі я їду на ринок або у супермаркет. Там я купую овочі та фрукти, м'ясо, рибу, цукор, хліб, молоко, йогурт. Потім я готую обід. Раніше я не вмів готувати їжу. Тут, у гуртожитку, я вже самостійно готую різні страви: салати, суп, м'ясо, рибу. Друзі говорять, що я смачно готую. Вони із задоволенням їдять мої страви.

Після обіду я мию посуд та телефоную друзям. Ми зустрічаємося і разом гуляємо у парку чи у центрі міста. Ми часто граємо у футбол, у волейбол. Коли погана погода, я відпочиваю вдома і читаю книжки, слухаю музику або працюю за комп'ютером, дивлюся фільми.

Часто ми ходимо у басейн і плаваємо там. Або відвідуємо тренажерний зал, фітнес-клуб.

Іноколи ввечері ми з друзями ходимо у кафе. Я люблю смачно поїсти. Та я пам'ятаю, що ми живемо не для того, щоб їсти, а їмо, щоб жити й бути здоровими. У кафе ми розмовляємо рідною арабською мовою, розповідаємо цікаві історії з нашого життя.

Увечері, о двадцять першій годині я повертаюся додому. Я приймаю душ і лягаю спати.

Вихідні проходять дуже швидко.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Хто Нідаль? Звідки він приїхав?
2. Де він зараз мешкає (живе)? Що він робить в Україні?
3. Де він навчається?
4. Коли (в які дні) він навчається в університеті? А коли відпочиває?
5. Коли він встає у вихідні дні? Що він робить уранці?
6. Нідаль робить домашню роботу (прибирає, купує продукти, готує їжу тощо) самостійно? Він навчився жити самостійно?
7. Що він робить після обіду? Як він відпочиває? Що ви любите робити в суботу і в неділю?
8. Що він робить увечері?
9. Коли він лягає спати?
10. А що ви любите робити в суботу і в неділю?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 4. Розкажіть, що ви звичайно робите у вихідні дні.

Завдання 5. Напишіть текст про ваш вихідний день.

Завдання 1. Прочитайте текст.

МІЙ ДРУГ

У мене багато друзів. Але мій найкращий друг – Деніз. Нам завжди цікаво разом. Я хочу розповісти про нього.

Ми знайомі багато років і дружимо дуже давно. Ми народилися у Туреччині в одному місті – у Стамбулі. Це наше рідне місто. Ми разом ходили до одної школи й навчалися в одному класі. Його батьки – лікарі, добрі спеціалісти. У нього є молодша сестра – школярка, яка ще навчається у школі. Родина Деніза невелика й дружна.

Зараз я далеко від батьківщини, від Деніза. Я навчаюся в Україні у місті Києві, а мій друг працює в Туреччині. Деніз працює в банку. Він мріє поступити до американського університету і стати економістом. Тому зараз він вивчає англійську мову і вже непогано говорить англійською.

У вільний час мій друг багато читає. Він любить детективи та історичні романи. Деніз – талановитий хлопець. Він непогано танцює, співає. А ще він любить спорт і грає у баскетбольній команді. Спорт допомагає йому жити активно. Деніз любить подорожувати. Він хоче побачити увесь світ!

Усе, що Деніз робить, він робить добре. Він дуже цікава людина – він багато знає, багато вміє. З ним цікаво розмовляти. Він завжди допомагає мені, коли є проблеми.

Як гарно мати такого доброго розумного друга! У мене є багато фотографій, де ми разом навчаємося та відпочиваємо. Тут, у Києві, я часто згадую його. А Деніз згадує мене.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання до тексту.

1. Хто Деніз?
2. Де він живе? Яка його родина? Що він робить? (Чим займається?)
3. Яка у нього мрія? Де він хоче навчатися далі?
4. Що він робить у вільний час?

5. Деніз – цікава й талановита людина? Чому?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 4. Розкажіть про вашого друга або подругу.

Завдання 5. Напишіть текст про вашого друга (подругу).

Завдання 1. Прочитайте текст.

МІЙ РОБОЧИЙ ДЕНЬ

Я – іноземний студент. Мене звали Хасан. Я з Ірану. Там живе моя родина. А я мешкаю зараз в Україні, у Києві та навчаюся в НАУ на підготовчому відділенні. Щодня, крім суботи та неділі, я навчаюся в університеті. Університет розташований на проспекті космонавта Комарова, 1.

Мій робочий день починається о сьомій годині ранку. Я встаю, роблю ранкову гімнастику та йду у ванну кімнату. Там я приймаю душ, чищу зуби і розчісую волосся. Потім я беру свій одяг, одягаюся та снідаю. Вранці я не маю багато часу для того, щоб готувати сніданок, тому зазвичай п'ю каву або чай, їм хліб, масло, яйце або печиво.

Потім йду на заняття. Університет розташований не дуже далеко від нашого гуртожитку, тому я йду пішки 10 – 15 хвилин.

Заняття в університеті починаються о восьмій годині і закінчуються о тринадцятій п'ятнадцять. Зазвичай ми маємо три пари на день. Наші аудиторії та кабінети розташовані на четвертому і п'ятому поверхах у восьмому корпусі. Наша аудиторія 402а на четвертому поверсі.

В університеті ми вивчаємо 7 предметів: українську мову, математику, інформатику, фізику, хімію, креслення та країнознавство. Усі предмети ми вивчаємо українською мовою. Щодня на заняттях ми говоримо, читаємо, пишемо, відповідаємо українською. Я ще дуже повільно говорю українською і не все розумію. Але скоро я буду говорити і розуміти добре, тому що я

завжди працюю дуже багато. Я хочу розмовляти українською швидко і правильно.

Під час перерви ми дружно йдемо до кафе і там снідаємо: їмо піцу, піріжки, салат, п'ємо каву, воду, сік. Тут завжди багато іноземних студентів та викладачів. Ми відпочиваємо, розмовляємо.

Після занять я йду до гуртожитку і готую обід. Я люблю готувати. Зазвичай я готую м'ясо – курку або рибу, рис, овочі. Після обіду я мию посуд і прибираю у кімнаті. Потім, якщо є вільний час, мої друзі і я граємо у футбол, волейбол. Якщо гарна погода – ми гуляємо у парку. Іноді ми ходимо у басейн і плаваємо там. Або відвідуємо тренажерний зал, фітнес-клуб.

Увечері я роблю домашнє завдання: читаю тексти, пишу вправи, повторюю старі слова й перекладаю нові, вчу діалоги. Потім я відпочиваю, слухаю музику, сиджу за комп'ютером і спілкуюся з батьками, пишу у Фейсбуці, граю у комп'ютерні ігри, дивлюся фільми. Я та мої друзі розмовляємо про наші проблеми, про навчання та відпочинок.

О двадцять третій годині я вже втомлений, тому лягаю спати.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Хто Хасан? Звідки він приїхав?
2. Де він зараз живе? Що він робить в Україні? Де він навчається?
3. Коли (у які дні) він навчається на підготовчому відділенні?
4. Коли він зазвичай встає? Що він робить уранці?
5. Він снідає вранці? Він снідає вдома або в буфеті?
6. Університет знаходиться далеко? Він іде або їде на заняття?
7. Коли починаються заняття в університеті?
8. Скільки у нього пар зазвичай щодня?
9. Де розташована його аудиторія?
10. Які предмети він вивчає на підготовчому відділенні?
11. Як він говорить українською мовою?
12. Що роблять студенти під час перерви?
13. Коли закінчуються заняття на підготовчому відділенні? Куди він йде після занять?
14. Що він робить удома?
15. Що він робить після обіду? Як він та його друзі відпочивають? Що вони люблять робити?
16. Коли він робить домашнє завдання?

17. Що ще він робить увечері?

18. Коли він лягає спати?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 4. Розкажіть про ваш робочий день.

Завдання 5. Напишіть текст про ваш робочий день.

Завдання 1. Прочитайте текст.

МОЯ ГРУПА

Я – іноземний студент. Мене звати Ван. Раніше я жив у Китаї, там навчався у школі. А зараз я живу в Україні, у місті Києві та навчаюся в НАУ на підготовчому відділенні у шостій групі. Тут навчається 10 студентів. Вони приїхали з різних країн – з Туреччини, з Монголії, з Ірану та з Китаю.

Усі студенти, які навчаються в нашій групі, – майбутні інженери. Інженер повинен любити техніку, добре знати математику, фізику, хімію, креслення, інформатику. Усі ці предмети ми вивчаємо українською мовою. Щодня на заняттях ми говоримо, читаємо, пишемо, відповідаємо українською. Наше підготовче відділення розташоване на четвертому та п'ятому поверхах у восьмому корпусі. Тут є великі та малі аудиторії, кабінети хімії, фізики, інформатики.

Наша аудиторія № 404 розташована на четвертому поверсі. Це велика, світла аудиторія. Наш викладач української мови – Ірина Миколаївна. Ми багато працюємо на уроці та вдома у гуртожитку. Ми читаємо тексти, пишемо вправи, вивчаємо граматику та правила, повторюємо старі слова та перекладаємо нові, активно спілкуємося українською.

Студенти в нашій групі такі різні! У кожного свій характер, свої інтереси, хобі. Азіз дуже розумний, грає у комп'ютерні ігри, любить математику та інформатику. Його найкращий друг Мехмет непогано малює, любить природу, тварин. У Баяра романтичний характер. Він часто грає на гітарі, співає, читає вірші. Енергійний Чен любить спорт, грає у баскетбол, у

боулінг. Наша група дружна. Ми завжди допомагаємо один одному. Мої друзі – добрі, привітні та розумні. Я дуже радий, що ми навчаємося разом.

Студентське життя на підготовчому відділенні – це не тільки навчання, а й цікаві зустрічі, прогулянки, екскурсії. Ми живемо у Києві майже п'ять місяців і вже непогано знаємо це місто. У вільний час студенти люблять гуляти у центрі на Хрещатику, у парку, робити селфі, відпочивати у кафе, відвідувати великі торговельні центри Dream Town, Sky Mall тощо.

Після закінчення підготовчого відділення ми будемо навчатися на першому курсі в НАУ. Нам цікаво жити та навчатися в Україні, у Києві.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

6. Хто Ван? Де він живе й навчається?
7. Яка його група? Хто тут навчається?
8. Що вивчають студенти? Якою мовою студенти вивчають усі предмети?
9. У групі вчаться цікаві люди? (Чим цікавляться студенти?)
- 10.Що люблять робити студенти у вільний час?
- 11.Де навчатимуться студенти після закінчення підготовчого відділення?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 4. Розкажіть про вашу групу.

Завдання 5. Напишіть текст про вашу групу.

Завдання 1. Прочитайте текст.

МОЯ РОДИНА

Я іноземний студент. Мене звали Мухамед. Зараз я живу в Україні, у великому місті Києві. Київ – столиця України.

Я навчаюся в НАУ на підготовчому відділенні. А раніше я жив і навчався у місті Рабат у Марокко. Там зараз живе моя родина – батько, мати, бабуся, три брати і старша сестра.

Мій батько ще не дуже старий. Його звали Хасан. Він працює у школі. Мій батько – вчитель. Він викладає історію.

Моя мати ще молода і дуже гарна жінка. Її звали Аміна. Моя мати – бібліотекар. Вона працює у шкільній бібліотеці.

Моя бабуся зараз не працює. Вона пенсіонерка. Мій дідусь, на жаль, уже помер.

У нашій родині чотири хлопці та одна дівчина.

Наша старша сестра вже заміжня. Її звали Хасна. Хасна висока й гарна жінка. У неї чудовий чоловік і дві маленькі доньки. Вона дуже любить їх.

Мій старший брат Бадер уже працює. Він інженер-програміст і працює на великій фірмі у Рабаті. Він ще не одружений, але у нього є наречена. Її звали Манал. Він дуже кохає її. Бадер – розумна людина. Він багато читає, любить спорт. У вільний час він грає в шахи, слухає музику.

Мої молодші брати Самір і Джамаль – близнюки. Вони школяри й навчаються в школі, у шостому класі. Самір і Джамаль веселі та енергійні хлопці. Вони все роблять разом. Вони люблять гуляти, плавати, грати у футбол. А вчитися вони не люблять. Тому в них не дуже добрі оцінки у школі.

Увечері зазвичай усі ми збираємося разом, розмовляємо, дивимося телевізор і вечеряємо. Поруч завжди лежить наш кіт.

Ось така наша дружна родина! Я дуже люблю свою родину, особливо батьків. І часто згадую їх і думаю про них.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. У Мухамеда велика родина?
2. Хто його батьки?
3. Хто його старша сестра та старший брат?

4. Що люблять робити його молодші брати-близнюки?

5. Що робить зазвичай його родина увечері?

Завдання 3. Перекажіть текст.

Завдання 4. Розкажіть про вашу родину.

Завдання 5. Напишіть текст про вашу родину.

II семестр

1. Тести з лексики й граматики

ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ

Правильна відповідь – 1 бал

Неправильна відповідь – 0 балів

Максимальна кількість балів за тест – 100 балів

Менше 60 балів – **незадовільно**

60-74 балів – **задовільно**

70-89 балів – **добре**

90-100 балів – **відмінно**

Оберіть та позначте правильну відповідь.

1.	... мене болить горло.	А. на	1.	
2.	Я п'ю чай ... лимоном.	Б. у	2.	
3.	Вона живе ... шостому поверсі.	В. з	3.	
4.	Ми приїхали до України ... вересні.	А. про	4.	
5.	Улітку я поїду ... Львова.	Б. до	5.	
6.	Андрій приїхав до Києва ... Одеси.	В. у	6.	
7.	Я часто розповідаю ... своїх батьків.	Г. з	7.	
8.	Це мої друзі, я давно знаю	А. них	8.	
9.	Ось мій брат, я люблю	Б. ній	9.	
10.	Там наша аудиторія, ми щодня навчаємося в	В. їх	10.	
11.	Мої батьки в Туреччині, я часто розповідаю про	Г. його	11.	
12.	Тут моя подруга, ... звати Марія.	А. його	12.	
13.	Я іноземний студент, ... звати Амір.	Б. мене	13.	
14.	На фото мій старший брат, ... звати Джозеф.	В. її	14.	
15.	Це мої сестри, ... звати Тетяна та Ганна.	Г. їх	15.	
16.	Я думаю про	А. свою подругу	16.	
17.	У суботу я хочу поїхати до ...	Б. моєї подруги	17.	
18.	У вихідні дні я відпочиватиму	В. у своєї подруги	18.	

19.	Будинок ... стоїть біля моря.		19.	
20.	Моя родина живе у	А. з маленького гарного міста	20.	
21.	Я приїхав до столиці	Б. маленьке гарне місто	21.	
22.	На уроці я розповідав про	В. маленького гарного міста	22.	
23.	У центрі .... розташований майдан.	Г. маленькому гарному місті	23.	
24.	Я знайшов це слово у	А. англійсько-українського	24.	
25.	У тебе немає ... ?	словника	25.	
26.	Я завжди приходжу на заняття з	Б. англійсько-українським	26.	
27.	У сусідній книгарні я бачив	словником	27.	
		В. англійсько-українському		
		словнику		
		Г. англійсько-український		
		словник		
28.	У вільний час я планую піти до	А. у нового українського друга	28.	
29.	Щойно я був	Б. нового українського друга	29.	
30.	До Чернігова ми поїдемо	В. про нового українського	30.	
31.	Я часто розповідаю своїй мамі	друга	31.	
		Г. з новим українським другом		
32.	На свята я поїду	А. про мою старшу сестру	32.	
33.	Я буду відпочивати	Б. у моєї старшої сестри	33.	
34.	Я часто думаю	В. до моєї старшої сестри	34.	
35.	Родина ... мешкає у Києві.	Г. моєї старшої сестри	35.	
36.	Зранку ми зазвичай п'ємо	А. запашна чорна кава	36.	
		Б. запашну чорну каву		
		В. з запашною чорною кавою		
37.	Ви любите ... у футбол?	А. граєте	37.	
		Б. гратимете		
		В. грати		
38.	Я хочу гарно ... українською.	А. розмовляти	38.	
		Б. розмовляю		
		В. розмовлятиму		
39.	Ми мусимо багато ... на підготовчому відділенні.	А. працювали	39.	
		Б. працювати		
		В. працюємо		
40.	Коли ми ... вечерю, ми вечерятимемо.	А. готуватимемо	40.	
		Б. приготуємо		
41.	Віктор довго ... цей текст.	А. читав	41.	
		Б. прочитає		
		В. прочитав		
42.	Антон ... нові слова за 40 хвилин.	А. вчив	42.	
		Б. вивчив		
		Г. вчитиме		
43.	Якщо він побачить цей журнал, він обов'язково ... його.	А. купити	43.	
44.	Бабуся завжди ... молоко у цій крамниці.	Б. купив	44.	
45.	Мені треба ... теплу куртку.	В. купує	45.	
46.	Нещодавно він ... нову машину.	Г. купить	46.	
47.	Зазвичай студенти ... книжки в бібліотеці.	А. візьмуть	47.	

48.	Завтра вони обов'язково ... інструменти для креслення.	Б. беруть Г. взяли	48.	
49.	Ми ... парасольки, бо пішов дощ.		49.	
50.	Я повернуся з магазину і ... нові слова.	А. повторював	50.	
51.	Зараз я ... правила.	Б. повторюю	51.	
52.	Вчора Деніс ... тему 20 хвилин.	В. повторю	52.	
53.	Спочатку Оксана ... домашнє завдання, а потім піде до басейну.	А. виконав Б. виконає	53.	
54.	Щодня увечері Тарас ... домашнє завдання.	В. виконує	54.	
55.	Але вчора він ... домашнє завдання рано вранці.		55.	
56.	Друзі швидко ... всі вправи і пішли до кафе вечеряти.	А. писали Б. написали	56.	
57.	Коли студенти ... вправи, вони допомагали один одному.		57.	
58.	Перерва ... о 9 годині 30 хвилин.	А. триває	58.	
59.	Перерва ... 20 хвилин.	Б. починається	59.	
60.	Перерва ... о 9 годині 50 хвилин.	В. закінчується	60.	
61.	Навчальний рік ... у вересні.	А. триває	61.	
62.	Він ... 10 місяців.	Б. починається	62.	
63.	Навчальний рік ... у червні.	В. закінчується	63.	
64.	Сергій купив квіти й ... на день народження до подруги.	А. пішов Б. піде	64.	
65.	Він завжди ... на день народження з квітами.	В. ходить	65.	
66.	Наступної неділі Сергій ... на день народження до своєї бабусі.		66.	
67.	Щодня ми ... до університету.	А. підемо	67.	
68.	Завтра ми ... на концерт.	Б. ходимо	68.	
69.	Учора ми ... з клубу опівночі.	В. прийшли	69.	
70.	У червні ми обов'язково ... до Львова.	А. їдять	70.	
71.	Ми ... з Полтави о другій годині.	Б. приїхали	71.	
72.	Щодня батьки ... на роботу на маршрутці.	В. поїдемо	72.	
73.	Олег встав, поснідав і ... з дому.	А. вийшов	73.	
74.	Хлопчик ... до магазину і купив цукерки.	Б. зайшов	74.	
75.	Богдан у лісі ... маленьке озеро.	В. обійшов	75.	
76.	Заняття почалося, і викладач ... в аудиторію.	А. увійшов	76.	
77.	Після закінчення заняття студент ... з аудиторії.	Б. вийшов	77.	
78.	Улітку ми ... на Чорне море.	А. ходили Б. їздили В. їхали	78.	
79.	Автобус ... до зупинки.	А. під'їхав Б. проїхав В. від'їхав	79.	
80.	Посуд стоїть на полиці, я ... його туди.	А. поклав	80.	
81.	У шафі висить твій одяг, ти ... його туди.	Б. поставив	81.	
82.	На столі лежать мої зошити, Назар ... їх туди.	В. повісив	82.	
83.	Старий дідусь не ... , що говорив йому	А. чув	83.	

	маленький онук.	Б. слухав		
84.	Після того, як Мирослав зробив домашнє завдання, він ... музику.		84.	
85.	У кафе я ... свого старого друга.	А. подивився	85.	
86.	У неділю я .... нову комедію.	Б. побачив	86.	
87.	Студенти слухали викладача	А. уважний	87.	
88.	Патрік дуже ... студент.	Б. уважно	88.	
89.	Він пише повільно, ... правильно.	А. а	89.	
90.	Марина написала завдання сьогодні, ... Сашко писатиме завтра.	Б. але	90.	
91.	Олена знає, ... розташована аптека.	А. тому що	91.	
92.	Ти знаєш, ... необхідно йти?	Б. куди	92.	
93.	Учора студенти багато працювали вдома, ... сьогодні вони писатимуть тести.	В. тому	93.	
94.	Ахмед був хворий, ... не був на заняттях.	Г. де	94.	
95.	Ви знаєте, ... буде тема лекції?	А. що	95.	
96.	Друг сказав, ... буде чекати на мене.	Б. яка	96.	
97.	Викладач пояснив, ... робити вправу.	В. як	97.	
98.	Перепрошую, ви не скажете, ... година?	Г. котра	98.	

Замініть виділені словосполучення складнопідрядним реченням.

99.	<i>Відпочиваючи у кав'ярні</i> , ми розмовляли про літні канікули.	А. коли ми відпочивали у кав'ярні Б. якби ми відпочивали у кав'ярні В. якщо ми відпочивали у кав'ярні	99.	
100.	У диктанті, <i>написаному Аміром</i> , було три помилки.	А. який напише Амір Б. якому написав Амір В. який написав Амір	100.	

Ключ до тесту

1.Б	21.А	41.А	61.Б	81.В
2.В	22.Б	42.Б	62.А	82.А
3.А	23.В	43.Г	63.В	83.А
4.В	24.В	44.В	64.А	84.Б
5.Б	25.А	45.А	65.В	85.Б
6.Г	26.Б	46.Б	66.Б	86.А
7.А	27.Г	47.Б	67.Б	87.Б
8.В	28.Б	48.А	68.А	88.А
9.Г	29.А	49.Г	69.В	89.Б

10.Б	30.Г	50.В	70.В	90.А
11.А	31.В	51.Б	71.Б	91.Г
12.В	32.В	52.А	72.А	92.Б
13.Б	33.Б	53.Б	73.А	93.А
14.А	34.А	54.В	74.Б	94.В
15.Г	35.Г	55.А	75.В	95.Б
16.А	36.Б	56.Б	76.А	96.А
17.Б	37.В	57.А	77.Б	97.В
18.В	38.А	58.Б	78.Б	98.Г
19.Б	39.Б	59.А	79.А	99.А
20.Г	40.Б	60.В	80.Б	100.В

2. Теми письмових висловлень

Напишіть текст (8 – 10 речень) за темою (вибрати).

1. Життя й навчання в Києві – важлива подія в моїй біографії.
2. Чому я приїхав(ла) до Києва і навчаюся на підготовчому відділенні.
3. Університет, де я зараз навчаюся.
4. Моя майбутня професія.
5. Моє студентське життя.
6. Цікава екскурсія: де ми побували і що там побачили.
7. Що я звичайно роблю, чим займаюся, чим цікавлюся у вільний час.
8. Мої плани на літо: що я робитиму на канікулах.
9. Моє улюблене місто.
10. Країна, де я хочу жити й працювати.

3. Тексти для читання

1. Прочитайте текст і перекажіть його коротко.

Чи можуть люди XXI століття жити без інформації? Безумовно, що ні. Але де її можна шукати? Які джерела інформації правдиві? Телебачення, газети і журнали, інтернет-ресурси? Вони дають нам думки журналістів, експертів, політиків та інших розумних людей. Більшість сучасних людей шукає інформацію в інтернеті, бо там це можна зробити швидко і без напруження. Молоді люди не хочуть брати до рук важкі старі енциклопедії чи великі словники. Вони звертаються до електронних ресурсів. У користувачів інтернету є улюблені ресурси – до таких належить Вікіпедія.

Назва «Вікіпедія» складається з двох слів: гавайське «вікі», що означає «швидко», і давньогрецького «педія» – наука.

Вікіпедія – це найбільша та найпопулярніша енциклопедія світу. Вона електронна, безкоштовна та існує без реклами. Вікіпедія містить понад 45 мільйонів статей, які пишуть та редагують волонтери. Щодня з'являється 800 нових статей. Цей інтернет-ресурс читають понад 430 мільйонів людей щомісяця.

Британські вчені говорять, що автори статей у Вікіпедії добре працюють у погану погоду. Тому в голландській Вікіпедії статей більше, ніж в іспанській.

Цікаво, що 87% (відсотків) авторів статей – чоловіки. Мабуть, тому серед читачів Вікіпедії лише 31% жінок.

Вікіпедія – це спільна робота, яку останні десять років виконують мільйони людей; це величезна колекція загальних знань у людській історії. Любов до навчання, цікавість до розвитку – це спільні риси авторів та читачів Вікіпедії. Разом ми можемо все!

2. Прочитайте текст і перекажіть його коротко.

МАНДРІВНИК

Мене звати Артем. Усі друзі мене називають Артем-мандрівник, бо я люблю подорожувати. Особливо я люблю їздити в далекі та екзотичні країни.

Я подорожую мінімум 2 місяці на рік. Я часто живу далеко від родини й від друзів. Але я часто пишу або телефоную їм.

Мамі й татові я пишу, який у країні клімат і що я їм і п'ю. Не знаю, чому їх це завжди цікавить. Можна подумати, що мені не 23, а тільки 3 роки. Але що робити? Батьки є батьки.

Сестрі я пишу, які в країні кулінарні традиції, тому що її цікавлять різні кухні світу. Вона в нас кухар і готує дуже смачно. Я купую їй різні спеції. Завжди після подорожі ми разом готуємо кілька страв країни, де я був, і запрошуємо родину й друзів спробувати наш «шедевр».

Братові я розповідаю, який у країні транспорт і як працює транспортна система. Його це цікавить, тому що він теж часто подорожує, але тільки на машині. Це його принцип. Він автолюбитель, колекціонує автомобілі. Але, звісно, не справжні машини, а тільки їхні моделі. Коли я купую братові нові моделі, це для нього найкращий подарунок.

Подрузі я звичайно купую національний костюм країни, де я був. Вона любить національні танці й танцює їх дуже добре. Минулого разу я купив їй в Індії дуже гарне сарі із шовку. Вона була дуже рада подарункові. Сарі - ідеальний одяг для подарунка, тому що не має розміру і, коли його даруєш, можеш не боятися, що воно буде мале або велике.

Як раніше, років 300 тому, люди подорожували світом? Вони повинні були їхати дуже довго, тому що літаків і поїздів тоді не було. Листи, які вони писали, йшли теж дуже довго. Зателефонувати й поговорити вони не могли. Зараз зовсім інша справа! Тепер є інтернет! В інтернеті можна швидко й лист написати, й потрібну інформацію знайти.

Іноді, коли я телефоную подрузі з іншого кінця Землі, я думаю, що наш світ зовсім не великий.

3. Прочитайте текст. Перекажіть його коротко.

Про справжнє кохання

Рабід і Дезі познайомилися в лікарні. Дезі працювала тут медичною сестрою, а Рабід лежав у цій лікарні та готувався до операції. Він був сліпим 20 років.

Вони покохали один одного до операції. Дезі допомагала Рабїду, була його очима. Перед операцією дівчина сказала йому, що все буде добре, що вона буде поруч.

Під час операції Дезі допомагала лікареві. Лікар сказав, що Рабід буде бачити. Три дні Рабід погано себе почував, у нього була висока температура, боліла голова.

Але сьогодні він добре себе відчуває, температури немає, голова не болить. Рабід лежить і думає про Дезі. Яка вона? Він не бачив її, але він любить її ніжний голос, її ласкаві руки. Він дуже хоче побачити дівчину.

Дезі теж думає про Рабїда. Вона кохає його. Але що буде, коли він побачить її? Дезі підходить до люстерка, уважно дивиться на себе в ньому й сумно відходить. Вона негарна.

Та ось настав день, коли Рабід відкрив очі. Він побачив світло у вікні, стіл, склянку на столі, свої руки ... . У цей час у кімнату ввійшла дівчина.

– Хто ви? – запитав Рабід.

– Це я... – тихо відповіла Дезі.

Рабід почув її голос і відразу впізнав її. Він побачив дівчину дуже красивою, бо кохав її. Дезі була прекрасною в цю хвилину, бо вона була щасливою. А щастя робить будь-яку людину гарною.

4. Прочитайте текст. Перекажіть його коротко.

РІЧКА ФЛАЙ

Це було дуже давно, у той час, коли велика й добра річка Флай повертала молодість старим людям. В одному селі жила дівчина. Її звали Аміна. Вона була найгарнішою в селі. Ніхто не міг танцювати й співати краще, ніж Аміна.

Коли дівчина вийшла заміж, вона вже не танцювала з подругами. У неї не було часу. Щодня вона працювала із чоловіком у полі.

Минуло багато років. У Аміні народилося четверо дітей. Але старші діти померли від важкої хвороби. І в Аміні залишився тільки один молодший син. Аміна дуже любила його.

Важке життя й важка робота швидко зробили Аміну старою. Тепер ніхто не міг сказати, що це найгарніша жінка в селі. Її чорне волосся стало білим від сивини, очі втратили блиск.

– Скоро я піду до річки Флай і попрошу її повернути мені молодість, – часто думала Аміна. – Я розповім їй, як важко мені жити, як багато я працюю. Я хочу, щоб мій син побачив мене гарною й молодою, такою, якою я була раніше.

Коли її синові виповнилося шість років, вона вирішила піти до річки.

– Ти йдеш, мамо? – запитав син.

– Так, я йду. Але скоро я повернуся. Ти чекай на мене тут, біля будинку.

І вона пішла. Дорога була важкою. Вона йшла та йшла. І от, нарешті, Аміна підійшла до річки, повільно ввійшла у воду.

– О, добра річко Флай! Подаруй мені молодість, – попросила жінка.

Річка зашуміла й через хвилину з води вийшла молода гарна дівчина.

– Спасибі тобі, річко, – сказала Аміна й пішла додому до сина.

Біля будинку сидів її син. Він не впізнав маму.

– Йди геть! Я не знаю тебе, – сказав хлопчик і заплакав. – Моя мама була гарною. У неї було сиве волосся й добрі втомлені очі.

Аміна сказала:

– Сину мій, це я, твоя мама. Річка Флай повернула мені молодість. Подивись, я знову молода й гарна.

Але хлопчик плакав і не хотів її слухати. Тоді Аміна знову пішла до річки.

– Спасибі тобі за подарунок, добра річка Флай. Але поверни мені моє сиве волосся. Любов мого сина мені дорожча, ніж краса й молодість. Пробач мене, річко, але я хочу бути такою, як раніше.

Аміна ввійшла у воду молодою і гарною, а вийшла з води знову старою втомленою жінкою.

Коли Аміна підходила до села, вона побачила, що їй назустріч біжить син.

– Мамо, мамо! Як довго тебе не було. Як довго я чекав на тебе!

Відтоді річка Флай нікому більше не повертала молодість.

5. Прочитайте текст. Перекажіть його коротко.

РОЗПОВІДЬ БАТЬКА

Ця правдива історія почалася 15 років тому, коли моєму синові Максиму було 6 років. Він ріс слабкою дитиною, часто хворів, часто лежав у лікарні.

Одного разу прийшов дитячий лікар. Він уважно оглянув Максима й сказав, що йому треба давати залізо, тому що без заліза він не буде рости. Ми з дружиною вирішили поговорити з іншим лікарем. Цей лікар сказав, що без заліза син буде жити, але йому обов'язково потрібно приймати фосфор. Третій лікар сказав, що син повинен приймати бром. А медсестра з дитячої поліклініки сказала, що синові потрібно приймати не тільки бром, але й кальцій.

Залізо, бром, кальцій, фосфор ... .

Кожний лікар, що приходив до Максима, радив приймати який-небудь хімічний елемент з таблиці Менделєєва. Слава Менделєєву! В його таблиці багато хімічних елементів. І я думав, які будуть наступні ліки: золото, срібло? Або що-небудь інше?

Нарешті, я стомився від цього. Я купив синові лижи й ковзани. Це мені порадив один знайомий спортсмен. Максим був дуже радий. Він сказав, що кататися на лижах і на ковзанах краще, ніж пити кальцій або залізо.

Син катався на лижах та ковзанах. Він часто падав і часто плакав. Але завжди казав, що це краще, ніж приймати ліки.

Минуло 15 років. Одного разу прийшов до нас старий лікар, який раніше радив синові приймати залізо.

– Хто цей хлопець? – запитав лікар.

– Це наш син, – відповів я.

– Як ти себе почуваєш? – запитав лікар.

– Лікарю, – відповів я, – він краще за всіх плаває й бігає, краще за всіх грає у футбол. Він прекрасний спортсмен.

– Я бачу, – сказав лікар, – ваш син змінився, він став сильним хлопцем. Я давно казав, що йому допомогти може тільки залізо ...

Ось така моя розповідь. Я не буду казати, що ви повинні займатися спортом. Це знають навіть діти. Я розповів правдиву історію

6. Прочитайте текст. Перекажіть його коротко.

Сором'язливий хлопець

Андрій Чиж живе у великому місті Одесі, на березі Чорного моря. В Україні всі знають, що мешканці Одеси – дуже веселі люди. Вони люблять багато розмовляти, жартувати, розповідати один одному смішні історії. Але Андрій не такий. Він не любить розмов, майже завжди мовчить, бо він дуже сором'язливий хлопець.

Андрій працює менеджером у великому магазині «Ваш комп'ютер». Разом з ним працює гарна дівчина Катя. Вона продавець. Катя дуже подобається Андрію, але він рідко з нею розмовляє і майже ніколи не дивиться на неї. Андрій думає, що він не подобається Каті.

Одного разу у вівторок директор магазину сказав Андрієві, що в середу він повинен поїхати у відрядження до Києва. Секретарка директора дала Андрієві документи й квиток на потяг «Одеса – Київ». Це був денний потяг, тому що в касі вокзалу не було квитків на нічний потяг.

У середу о першій годині дня Андрій приїхав на вокзал. Коли він увійшов у купе потягу, він побачив, що там сидять три пасажери: добра бабуся, літній чоловік і молода дівчина. Андрій сказав: «Доброго дня!» і подумав: «Зараз

вони будуть питати мене, хто я, як мене звати, де й ким я працюю, куди їду й чому». Він сів і закрив очі, щоб сусіди думали, що він спить, і не питали його.

Сусіди почали разом обідати й неголосно розмовляти. Літній чоловік запитав:

- Можливо, хлопець теж хоче пообідати?
- Я так не думаю, – відповіла дівчина, – він закрив очі, він спить.
- Яке в нього гарне обличчя! – сказала бабуся.

Поїзд їхав та їхав, сусіди-пасажири розмовляли й розмовляли. Андрій не відкривав очей та слухав їхні розмови. Спочатку сусіди говорили про політику й про політиків, потім про фільми й артистів, а потім про життя. Молода дівчина розповідала:

– У мене є гарна подруга Катя. Вона працює в магазині «Ваш комп'ютер» продавцем. Разом з нею в магазині працює менеджер Андрій Чиж. Він прекрасний фахівець і дуже гарний хлопець. Катя кохає його, але він рідко розмовляє з нею і майже ніколи не дивиться на неї. Катя думає, що вона не подобається Андрієві, а я думаю, що він просто зарозуміла людина.

Андрій почув, що Катя кохає його й швидко відкрив очі. Він уже не хотів мовчати, а хотів розмовляти з дівчиною про Катю.

7. Прочитайте текст і коротко перекажіть його.

Хобі – улюблене заняття, або захоплення

Іноді людей запитують: «Яке ваше найулюбленіше заняття?». Не в кожного воно є, і тоді вони кажуть: «Мені подобається гуляти, слухати музику, дивитися телевізор, читати, грати у футбол, розмовляти з друзями, спілкуватися в інтернеті».

Хобі – це те, що ви робите залюбки у свій вільний час. Захоплення бувають різними. Якщо у вас є улюблене заняття, ваше життя стає цікавішим. Найчастіше хобі допомагає нам обрати майбутню професію. Якщо ви, наприклад, з дитинства любите музику, то йдете вчитися до музичної школи, потім до консерваторії. Згодом ви станете професійним музикантом. Якщо ви любляете малювати, то можете піти до художньої школи, потім до

художньої академії і згодом станете художником. Існує тисяча цікавих занять і способів проведення вільного часу.

Одним із цікавих занять є колекціонування. Можна збирати, або колекціонувати значки, монети, книги, картини тощо. Українці дуже люблять працювати у саду та вирощувати квіти. Чоловіки також любляють рибальство та мисливство, жінки – збирати в лісі гриби та ягоди.

Деякі люди захоплюються фотографуванням. Вони фотографують старовинні будівлі: палаци, собори, а також свою сім'ю, друзів, природу. Відеокамерою знімають цікаві події з життя своєї сім'ї: свята, весілля, дні народження.

Багато людей в Україні люблять грати на музичних інструментах. Ті, хто цікавиться музикою, колекціонують аудіокасети, компакт-диски з піснями своїх улюблених співаків, музичних гуртів. Вони також збирають відеофільми, обмінюються ними. Багато хто цікавиться різними видами спорту і у свій вільний час багато тренується. Мешканці міста люблять у вихідні дні виїжджати на природу, відпочивати на дачі, у лісі, на березі річки або озера. Як бачите, захоплень багато, і ми обираємо для себе те, що нам до вподоби понад усе.

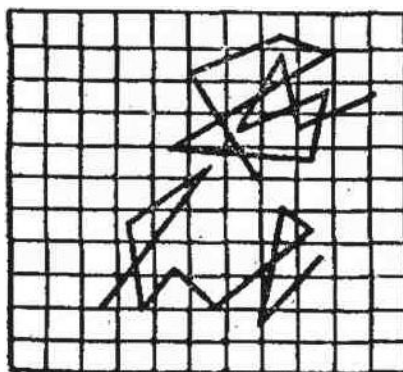
4. Тексти з наукового стилю мовлення

Завдання 1. Прочитайте текст.

БРОУНІВСЬКИЙ РУХ

Атоми й молекули перебувають у безперервному русі, який називають тепловим рухом. Явище дифузії підтверджує рух атомів й молекул. Іншим доказом руху молекул є відкритий англійським ученим Робертом Броуном так званий «броунівський рух».

Під час спостереження під мікроскопом краплі рідини, яка утримує мікроскопічні частинки твердої речовини, видно, як ці частинки постійно й хаотично рухаються (рис.).

Напрямок і величина швидкості кожної частинки швидко змінюється. Рух частинок не має певного напрямку, він безладний, хаотичний. Безперервний хаотичний рух частинок у рідині або газі називається «броунівським рухом», а видимі в мікроскоп частки – броунівськими.

Броунівський рух ніколи не припиняється. Він тісно пов'язаний з тепловим станом рідини: з підвищенням температури інтенсивність броунівського руху зростає.

Що ж є причиною броунівського руху?

Броунівська частинка оточена з усіх боків безліччю невидимих у мікроскоп молекул води. Молекули постійно й хаотично рухаються і стикаються з усіх боків з броунівською частинкою. Коли число ударів з одного боку частинки більше числа ударів з іншого боку, виникає результуюча сила, під дією якої частинка рухається. Напрямок результуючої сили увесь час змінюється, тому змінюється й напрямок руху частинки. Так відбувається броунівський рух, що є прямим доказом існування молекул та їхнього безперервного руху.

Броунівський рух, що відбувається у газах, особливо інтенсивний.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Як називають рух атомів і молекул?
2. Яке явище підтверджує рух атомів і молекул?
3. Що називається броунівським рухом?
4. Від чого залежить інтенсивність броунівського руху?
5. Що є причиною броунівського руху? Як він відбувається?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ЗАРЯД

У будь-якій речовині є заряди. Речовини, у яких електричні заряди можуть вільно переміщатися, називаються провідниками. До них належать метали, розчини солей, кислот і лугів. Речовини, у яких електричні заряди не можуть переміщатися вільно, називаються діелектриками (ізоляторами, непровідниками). До них належать скло, пластмаси, парафін та ін. Проміжне становище між провідниками й діелектриками займають напівпровідники. За певних умов (підвищенні температури, освітленні, опроміненні рентгенівськими променями) у напівпровідниках виникають вільні електричні заряди. Напівпровідниками є хімічно чисті германій, кремній, селен, а також закис міді.

Електрично заряджену елементарну частинку, що має негативний заряд, назвали електроном. Існують інші носії негативного заряду, наприклад, антипротон. Носіями позитивного заряду є протони й позитрони.

Наявність електричного заряду в електронах та інших елементарних частинках означає існування певної електромагнітної взаємодії між ними.

Електричним зарядом називається фізична величина, яка характеризує властивості тіл або частинок матерії вступати в електромагнітні взаємодії і визначає значення сил та енергій при таких взаємодіях.

Електричний заряд електрона, протона, позитрона й антипротона називають елементарним зарядом. Одиниця заряду – кулон (Кл). В електрично нейтральному тілі міститься однакове число елементарних зарядів протилежних знаків.

До складу атома кожного елемента входить певне, властиве йому число електронів.

Атом у цілому не заряджений, тому що позитивний заряд його ядра дорівнює сумі зарядів електронів оболонки атома. Якщо атом втрачає один

або кілька електронів, то він стає позитивним іоном. Якщо до атома приєднуються додаткові електрони, то утворюється негативний іон.

Щоб зарядити тіло (наелектризувати), необхідно перенести на нього або відібрати в нього деяку кількість електронів.

Електричний заряд будь-якого зарядженого тіла дорівнює цілому числу елементарних зарядів.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Які речовини називаються провідниками? Наведіть приклади провідників.

2. Які речовини називаються діелектриками? Наведіть приклади діелектриків.

3. При яких умовах у напівпровідниках виникають вільні електричні заряди?

4. Що називається електричним зарядом?

5. Назвіть одиницю електричного заряду.

6. Чи заряджений атом? Чому?

7. Що потрібно зробити, щоб зарядити тіло?

Завдання 1. Прочитайте текст.

ЕНЕРГІЯ

Кожне тіло має енергію. Енергія – це величина, яка характеризує здатність тіла або системи тіл виконувати роботу.

Тіла мають певну кількість енергії.

Чи існує метод, за допомогою якого можна було б визначити величину енергії тіла?

Німецький вчений Альберт Ейнштейн у 1905 році вказав на такий спосіб. Він сформулював закон взаємозв'язку маси й енергії: енергія, яку має певне тіло, прямо пропорційна масі цього тіла. Якщо маса одного тіла в кілька разів

більша, ніж маса іншого, то й енергія першого тіла в стільки ж разів більша, ніж енергія другого тіла.

Енергія буває кінетична й потенційна.

Будь-яке тіло, що рухається, має кінетичну енергію, або енергію руху, тому що за певних умов може виконати роботу. Кінетична енергія залежить від маси й швидкості тіла.

Потенційну енергію має підняте над землею тіло й будь-яке пружне деформоване тіло. Потенційну енергію стиснутих пружин використовують, наприклад, для надання руху годинниковому механізму. Енергія деформованої пружини – це потенційна енергія.

Тіла можуть мати одночасно і потенційну, і кінетичну енергію. Так, наприклад, тіло, що падає, має і кінетичну, і потенційну енергію.

Енергія не зникає й не виникає знову, а тільки перетворюється з одного виду в інший або переходить від одного тіла до іншого тіла в рівних кількостях. У цьому полягає закон збереження й перетворення енергії.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Що таке енергія?
2. Сформулюйте закон взаємозв'язку маси й енергії.
3. Яка буває енергія?
4. Яка енергія є кінетичною? Від чого вона залежить?
5. Яка енергія є потенційною? Де її використовують?
6. Чи можуть тіла мати одночасно кінетичну й потенційну енергію?
Наведіть приклад.
7. У чому полягає закон збереження й перетворення енергії?

Завдання 1. Прочитайте текст.

Механічні коливання тіла відбуваються в середовищі, яке його оточує. При цьому частинки середовища, які знаходяться близько до тіла, що коливається, самі починають рухатися й поступово передають цей рух іншим частинкам. У середовищі відбувається процес поширення коливань – коливання джерела передаються частинкам середовища.

Процес поширення коливань у середовищі називають хвильовим рухом або хвилями.

Хвильовий рух є періодичним у просторі й у часі.

Хвилі, у яких частинки коливаються в напрямках, перпендикулярних напрямку поширення хвилі, називаються поперечними.

Поперечну хвилю можна отримати, якщо кінець шнура, що вільно лежить на поверхні, різко піднімати й опускати в напрямку, перпендикулярному лінії шнура.

Поперечні хвилі поширюються у твердих тілах. Відстані, на які поширюються коливання за один період, називаються довжиною хвилі. Швидкість поширення коливань називається швидкістю хвилі.

Хвилі, у яких частинки коливаються уздовж напрямку поширення хвилі, називаються поздовжніми хвилями.

Наприклад, у довгій спіральній пружині, якщо її вдарити з одного кінця, утворюються поздовжні хвилі – послідовні стиснення й розтягання пружини.

Поздовжні хвилі поширюються у твердих, рідких і газоподібних середовищах.

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Що називають хвильовим рухом (хвилями)?
2. Які хвилі називаються поперечними?
3. У якому середовищі можуть поширюватися поперечні хвилі?
4. Що називається довжиною хвилі?
5. Що називається швидкістю хвилі?
6. Які хвилі називаються поздовжніми?

7. У якому середовищі поширюються поздовжні хвилі?

5. Контрольні питання для бесіди за темами

Моя майбутня спеціальність (професія)

1. Хто ви? Як вас звати? Що ви робите в Україні?
2. Що ви закінчили на батьківщині: школу, коледж, ліцей, університет?
3. У якій групі ви навчаєтеся зараз? Які предмети ви вивчаєте? Чому ви вивчаєте ці предмети?
4. Чому ви приїхали навчатися в НАУ? Чому ви вибрали цей університет?
5. Як (звідки, від кого) ви дізналися про НАУ? (розповідали батьки, родичі, друзі; одержали інформацію з інтернету, у посольстві (консульстві) тощо).
6. Вам було важко вирішити питання про вашу майбутню спеціальність?
7. Ким ви хочете стати?
8. Ви самі вибрали професію або вам хтось порадив? (батьки, старші члени сім'ї, родичі, шкільні вчителі, друзі)?
9. Ви вибрали цю спеціальність, тому що
  - а) у вашій країні мало таких фахівців,
  - б) майбутня професія престижна у вашій країні,
  - в) ця спеціальність подобається вам,
  - г) можна знайти гарну роботу,
  - д) можна заробляти багато грошей тощо.
10. Де ви зможете працювати після закінчення університету?
11. Вам подобається вчитися? (Ви навчаєтеся з інтересом?)
12. Що ви можете сказати про себе: а) я роблю все, що можу;
б) я працюю (навчаюся) непогано, але можу краще;

в) я мало працюю (навчаюся). Мені потрібно працювати більше.

6. Зразки текстів за темами

Завдання 1. Прочитайте текст. Дайте відповідь на запитання:

Що нового ви дізналися про столицю України?

Київ – столиця України

Київ – столиця України. Це одне з найбільших та найстаріших міст в країні. Києву більше, ніж 1500 років. Існує легенда, що колись на цій землі жили три брати Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. Вони заснували місто та назвали його Києвом на честь старшого брата. Київ стоїть на березі річки Дніпро. Дніпро поділяє Київ на дві частини. Правий берег Дніпра високий і дуже гарний. Тут знаходиться стара частина міста. Прекрасні пам'ятки архітектури розповідають про історію стародавнього міста.

Київ – політичний, фінансовий, економічний, науковий, культурний центр країни.

Тут працюють Верховна Рада України (парламент), Кабінет Міністрів, Президент. У Києві розташовані посольства іноземних держав. У столиці мешкає більше, ніж три мільйони людей.

Київ сьогодні – це великий науковий центр. У місті працюють Національна академія наук України, наукові інститути, лабораторії. У світі добре знають імена українських учених. Це академік Патон, авіаконструктор Антонов, хірург Амосов, кібернетик Глушков.

Київ – фінансово-промислове місто. Тут розташовані великі банки, офіси. На заводах і фабриках виробляють різноманітну продукцію: електронні машини, літаки, одяг, ліки, продукти харчування тощо.

Можна сказати, що Київ – це студентське місто. У Києві живуть і навчаються не тільки українські, але й іноземні студенти. Це майбутні інженери, лікарі, економісти, викладачі.

Головна вулиця – Хрещатик. Тут, крім державних установ та адміністративних будинків, можна побачити кінотеатри, ресторани, кафе, магазини. На цій вулиці завжди людно. Тут знаходиться і головна площа столиці – Майдан Незалежності.

Київ – культурний центр. У Києву є цікаві музеї, театри, великі стадіони, цирк, зоопарк. Тут багато старих архітектурних пам'яток культури. Софійський собор – християнський собор в центрі Києва, пам'ятка української архітектури XI століття. Тут розташовані Києво-Печерська лавра, Михайлівський собор, Андріївська церква, Золоті ворота та інші пам'ятки української історії.

Київ називають зеленим містом, містом-садом. Тут багато парків, садів, бульварів. Кияни дуже люблять своє місто.

Завдання 2. Складіть план тексту.

Завдання 3. Використовуючи ваш план, перекажіть текст.

Завдання 1. Прочитайте текст.

Національний авіаційний університет

Україна – авіаційна держава, де проектують, створюють, експлуатують, готують авіаційних фахівців.

Національний авіаційний університет – це найбільший авіаційний університет в Україні. Тут працюють академіки і професори, відомі вчені й досвідчені викладачі. НАУ знають в багатьох країнах світу. 25 тисяч іноземців закінчили НАУ, отримали гідну освіту й працюють на усіх континентах світу.

НАУ вже 85 років. Історія університету розпочалась у 1933 році. Його відкрили на базі авіаційного факультету Київського політехнічного інституту 1-го вересня 1933-го року. Тоді в університеті було 3 факультети, де готували інженерів авіації.

Сучасний університет НАУ – велике студентське місто, центр науки і культури. Сьогодні тут навчається більше, ніж 20 тисяч студентів. Університет готує інженерів авіації, ІТ-фахівців, економістів, екологів, архітекторів аеропортів, юристів, психологів, перекладачів – усього більше, ніж 50 спеціальностей.

Сьогодні до складу НАУ входять 11 інститутів, 3 факультети, 7 коледжів, 2 ліцеї та 1 академія. Університет має хорошу навчальну базу. В навчальному процесі використовуються літаки та гелікоптери, унікальні авіаційні тренажери. НАУ має свій навчальний ангар, навчальний аеродром, Музей авіації та Музей історії НАУ. Музеї розказують про розвиток авіації в Україні.

У НАУ часто проходять міжнародні конгреси, конференції, на яких виступають учені та фахівці з різних країн світу, з різних міст України.

Українські та іноземні студенти живуть у студентському містечку. Студентське містечко – це 11 гуртожитків, велика їдальня, медичний центр, більярдний клуб. У НАУ є велика бібліотека, Центр культури і мистецтва, Центр спорту.

У вільний час українські та іноземні студенти займаються спортом на стадіоні, у спортивних клубах. Вони грають у футбол, у шахмати, теніс та інші ігри. Часто студенти їздять на екскурсії столицею та в різні міста України.

Девіз Національного авіаційного університету: «Жити! Творити! Перемагати!».

Завдання 2. Складіть план тексту.

Завдання 3. Використовуючи ваш план, перекажіть текст.

